

Volba presidenta na Malé Moravě

Nejenom celá Česká republika, ale také naše obec žila v lednu první přímou volbou presidenta v naší historii. V prvním kole výsledek volby kopíruje ten celostátní, jen ve Vojtíškově byl s 15 hlasy vítězem hlasování Jan Fisher.

Druhé kolo však také zde s přehledem vyhrál Miloš Zeman.

Celkové výsledky za obec Malá Morava

Volební účast v 1. kole 55,86 %, ve 2. kole 56,96 %.

Volební výsledek 1. kola: 1. Ing. Miloš Zeman 79 hlasů, 2. Ing. Jan Fisher, CSc. 61 hl., 3. Jiří Dientsbier 37 hl., 4. Karel Schwarzenberg 22 hl., 5. Prof. JUDr. Vladimír Franz 17 hl., 6. Ing. Jana Bobošíková 12 hl., Taťana Fisherová 8 hl., MUDr. Zuzana Roithová MBA 6 hl. MUDr. Přemysl Sobotka nezískal žádný hlas.

Volební výsledek 2. kola: 1. Ing. Miloš Zeman 179 hlasů, 2. Karel Schwarzenberg 84 hlasů.

Volební výsledky za jednotlivé volební okrsky v obci

OKRSEK 1 - Malá Morava a Sklené

Volební účast v 1. kole 65 %, ve 2. kole 60,54 %.

Volební výsledek 1. kola: 1. Ing. Miloš Zeman 28 hlasů, 2. Ing. Jan Fisher, CSc. 26 hl., 3. Jiří Dientsbier 10 hl., 4. Karel Schwarzenberg 7 hl., 5. Prof. JUDr. Vladimír Franz 6 hl., 6.-7. Ing. Jana Bobošíková a MUDr. Zuzana Roithová MBA 4 hl., Taťana Fisherová 3 hl. Kandidát MUDr. Přemysl Sobotka nezískal žádný hlas.

Volební výsledek 2. kola: 1. Ing. Miloš Zeman 60 hlasů, 2. Karel Schwarzenberg 27 hlasů.

OKRSEK 2 - Vysoký Potok a přilehlá část Malé Moravy

Volební účast v 1. kole 56,07 %, ve 2. kole 58,33 %.

Volební výsledek 1. kola: 1. Ing. Miloš Zeman 27 hlasů, 2. Ing. Jan Fisher, CSc. 11 hl., 3. Jiří Dientsbier 7 hl., 4. Karel Schwarzenberg 5 hl., 5.-6. Prof. JUDr. Vladimír Franz a Ing. Jana Bobošíková 3 hl., 7. Taťana Fisherová 2 hl. Kandidáti MUDr. Zuzana Roithová MBA a MUDr. Přemysl Sobotka nezískali žádný hlas.

Volební výsledek 2. kola: 1. Ing. Miloš Zeman 47 hlasů, 2. Karel Schwarzenberg 23 hlasů.

OKRSEK 3 - Podlesí a Křivá Voda

Volební účast v 1. kole 43,90 %, ve 2. kole 48,78 %.

Volební výsledek 1. kola: 1. Ing. Miloš Zeman 10 hlasů, 2. Ing. Jan Fisher, CSc. 9 hl., 3. Jiří Dientsbier 7 hl., 4. Ing. Jana Bobošíková 4 hl., 5. Karel Schwarzenberg 3 hl., 6. Taťana Fisherová 2 hl., 7. Prof. JUDr. Vladimír Franz 1 hl. Kandidáti MUDr. Zuzana Roithová MBA a MUDr. Přemysl Sobotka nezískali žádný hlas.

Volební výsledek 2. kola: 1. Ing. Miloš Zeman 26 hlasů, 2. Karel Schwarzenberg 14 hlasů.

OKRSEK 4 - Vojtíškov, Vlaske a Vysoká

Volební účast v 1. kole 53,04 %, ve 2. kole 56,78 %.

Volební výsledek 1. kola: 1. Ing. Jan Fisher, CSc. 15 hlasů, 2. Ing. Miloš Zeman 14 hl., 3. Jiří Dientsbier 13 hl., 4.-5. Karel Schwarzenberg a Prof. JUDr. Vladimír Franz 7 hl., 6. MUDr. Zuzana Roithová MBA 2 hl., 7.-8. Ing. Jana Bobošíková a Taťana Fisherová 1 hl. Kandidát MUDr. Přemysl Sobotka nezískal žádný hlas.

Volební výsledek 2. kola: 1. Ing. Miloš Zeman 46 hlasů, 2. Karel Schwarzenberg 20 hlasů.

Nepovolené kácení dřevin se nemusí vždy vyplatit

I když jsou stromy a keře na našem pozemku naším majetkem, nemůžeme je pokácet, kdykoli se nám zachce. Každý rok řeší oloomoucký oblastní inspektorát České inspekce životního prostředí i v naší obci několik případů nelegálního kácení dřevin rostoucích mimo les. U fyzických osob přitom může orgán ochrany přírody uložit pokutu ve výši do 20 tisíc korun, když poškodí nebo pokácí dřevinu rostoucí mimo les. Pokud závažně poruší nebo pokácí skupinu dřevin, může být pokuta uložena až do výše 100 tisíc korun. Právníkům osobám jsou za stejné porušení vymezeny sankce až do jednoho milionu korun.

Majitelé pozemků směji bez povolení kácet pouze stromy, které mají ve výšce 130 cm nad zemí obvod menší než 80 cm, a keře, pokud

jejich celková výměra keřového porostu dosahuje maximálně 40 m². Bez povolení lze také pokácet dřevinu, jejíž momentální stav zřejmě a bezprostředně ohrožuje život či zdraví lidí nebo může způsobit hmotnou škodu. Například pokud stromu poškozenému vichřicí hrozí vyvrácení nebo pád na nemovitost. Takový zásah je ovšem nutné oznámit do 15 dnů po provedení kácení příslušnému orgánu ochrany přírody. V našem případě oznámení přímá Městský úřad Šumperk. Povolení ani oznámení nepodléhá úprava koruny stromu, ovšem nesmí při ní být strom poškozen. Pokud tedy chcete mít jistotu, že k poškození stromu nedojde, přizvěte odborníka, který provede odborný řez.

O povolení ke kácení stromů na území obce

Malá Morava, které mají obvod kmene větší jak 80 cm ve výšce 130 cm nad zemí je nutno požádat Obecní úřad v Malé Moravě. Povolení lze vydat pouze ze závažných důvodů po vyhodnocení funkčního a estetického významu dřevin. O povolení k pokácení stromu musí vždy žádat vlastník pozemku, na kterém se strom nachází, případně i oprávněný uživatel pozemku, ovšem pouze s písemným souhlasem vlastníka pozemku. Formulář žádosti ke je ke stažení na www.obecmalamorava.cz

Závažným důvodem ke kácení ovšem není výroba palivového dříví, zastínění stavby ani zanášení okapů domu listím.

Obecní úřad Malá Morava

Vítáme obnovení provozu na trati Hanušovice - Dolní Lipka

Členové klubu Moravská pohraniční nejen že bez výhrad podporují a vítají krok Pardubického kraje obnovit provoz osobních vlaků na trati Hanušovice – Dolní Lipka o sobotách, nedělích a svátcích, ale také si v této věci cení vstřícnosti Olomouckého kraje. Vlaků tu v pěti párech jezdí od soboty 2. února 2013.

„Za ten rok, co tu vlaky nejezdí, jsme měli dostatek času přemýšlet o příčinách, co vedlo tehdejší představitelce odboru dopravy Pardubického kraje a firmu OREDO k tomuto radikálnímu kroku,“ říká jeden ze spoluzakladatelů klubu Arnošt Juránek. „Lidé na Malomoravsku si už na některé autobusové linky zvykli a znovuzavedení vlaků přijímají

spíše s nelibostí. Návrat železnice by se měl proto dát ruku v ruce s přehodnocením stávající infrastruktury a tím najít nová místa pro zastávky, které budou více respektovat potřeby lidí, kteří tu žijí dnes. Dráha ustrnula ve vývoji v 19. století a dnešní poloha stanic a zastávek již v mnoha případech nevyhovuje dnešním potřebám.“

Jako prioritu vidí členové Moravské pohraniční vybudování nové zastávky v Červeném Potoku, kde se kříží trasy autobusů na lince Králíky – Dolní Morava s železnici. „Doposud se preferovalo, že turisté směřující na Dolní Moravu jezdí především z Čech a přitom se zapomnělo, že řada zdejších firem je z Moravy. Přestup na autobus je nyní v Hanušovicích, už při malém zpoždění vlaku, velmi nespolehlivou možností,“ říká další spoluzakladatel klubu Ondřej Chmelík. „Současná stanice Červený Potok však leží až v lese za vesnicí. Novou zastávku by jistě uvítali nejen Červenopotočtí pro její polohu v centru samotné vsi, ale i lidé na Dolní Moravě, kteří o podobnou dostupnost železnice marně usilovali již před léty.“

Stejně je to i na dalších místech trati. Moravská pohraniční chce proto iniciovat a být nápomocná při vyhledávání optimálnějších míst pro zastavování vlaků. „Nové zastávky by měly nejen respektovat skutečnou potřebu místních lidí. Trať prochází řídko osídleným územím, proto se budou počty místních cestujících stále pohybovat v jednotkách. Trať má ale velký význam pro turistiku a měla by proto návštěvníky kraje dovést až k samotným východištím turistických cest,“ říká Juránek.

Klub proto navrhuje zřízení nových zastávek také na moravské části trati, a to na Malé Moravě u pohostinství (blízkost autobusové zastávky, prodejny, obecního úřadu), u pily (pro cestující scházející do údolí Moravy z Podlesí), pod Vojtěškovem (co nejbližší rozcestí, směrem k tunelu) a zvážít přemístění zastávky Vlaské blíže k centru vsi a rozcestí směrem k Vysoké. Současná nádraží v Podlesí a Červeném Potoku by nadále plnila funkci nákladíšť, přičemž by pro zaměstnance červenopotockého manipulačního skladu a lidi z Horní Lipky zůstal Červený Potok zastávkou na znamení. „Rádi bychom pro realizaci našeho návrhu udělali maximum. Je nám jasné, že musí přijít změna politiky při financování výstavby nových zastávek, protože to není ve finančních možnostech samotných obcí. Rádi bychom je však pro přehodnocení současné infrastruktury získali,“ dodává Chmelík.

Třemi páry od soboty 2. 2. 2013 zajíždí osobní vlaky také do Mlýnického Dvora, kam ústí i červenovodský lyžařský areál Buková hora. Moravská pohraniční na trati Dolní Lipka – Štítý podporuje realizaci projektu nové zastávky „Červená Voda střed“ a nadále usiluje o znovuoobnovení provozu osobních vlaků až do cílové dopravní trati, stejně jako město Štítý, které rozhodnutím z roku 2011 o osobní vlaky přišlo. „I zde se nabízí řešení dlouhé docházkové vzdálenosti prodloužením trati o 300 metrů až před firmu Klein&Blažek na novou zastávku, popřípadě zajištěním vhodných autobusových linek od Šumperka a Zábřeha až ke stávajícímu nádraží,“ uzavírá Ondřej Chmelík.

Moravská pohraniční

Na prahu nového roku

Milí čtenáři,

už to bude měsíc, co jsme začali odpočítávat první dny nového roku. Rok 2013 je významným i pro náš zpravodaj - vstupujeme do pátého ročníku. Je to zásluha vás, našich čtenářů, že jste nám drželi palce a časem také začali přispívat články o dění v naší obci a tím udělat naši Devítku ještě zajímavější. Když jsem si znovu prohlížel její první číslo, tak jsem jsi uvědomil, jakou cestu jsme od té doby ušli. I přesto, že škarohlídové nám prorokovali, že vyjdou dvě čísla a bude konec. Věřím, že i je jsme přesvědčili, že chceme pokračovat a jestli nám budu stačit síly, že za pár let už doma budete mít docela pěknou sbírku informací, které budou svědectvím doby, ve které žijeme my.

Devítka není jen popsání kus papíru, ale je v ní i kus naší obce. Pokud jsme vás ještě nepřesvědčili, pak vás prosíme, neváhejte. Podělte se se čtenáři o své zkušenosti, vzpomínky a nápady na zlepšení života v našem krásném horském kraji.

Dobrym příkladem vám mohou být i pohádky paní Brňákové. Autorka hledá inspiraci v názvech místních lokalit a dává jim nový význam i vlastní duši. V loňském roce vyšla sbírka jejich pohádek pod názvem „Pohádky od Králíckého Sněžníku“. I tyto pohádky propagují naši obec, a přitom zde paní Brňáková nežije, jen má zdejší kraj moc ráda. Její kniha byla představena v Šumperku na projektu „Celé Česko čte dětem“. Akce se zúčastnila i známa spisovatelka knih pro děti a mládež paní Petra Braunová.

Devítka sklízí chválu i kritiku, což nás nutí, abychom se ještě více snažili. Víme, že náš zpravodaj je velmi oblíbený, že naše úsilí slouží našim spoluobčanům v předávání nejen životně důležitých informací, ale i pro jejich zábavu a poučení. Přesto nás často mrzí, že někde v našich vsích proběhne zajímavá akce a vy se o ní prostřednictvím Devítky ani nedozvíte. Naše redakční rada je ale malá a tuto práci děláme ve svém volném čase, proto nemůžeme být všude. Myslíme si ale, že pro pořadatele je Devítka tou nejlepší možností, jak o své akci informovat a hlavně, jak veřejně poděkovat těm, kdo mu na ni přispěli a nebo mu s ní pomáhali. Rádi mu s tím pomůžeme.

Rád bych závěrem poděkoval všem, kdo nám posílají články i našim čtenářům, co se vždy těší na každé nové číslo. Do nového roku vám pak všem přeji pevné zdraví a mnoho osobních úspěchů

Petr Mahel, šéfredaktor

Ukončení provozu pily ve Vlaském

Koncem roku 2012 rozhodlo představenstvo společnosti Hanušovická lesní a. s., v rámci celé společnosti, o realizaci organizačních opatření s cílem optimalizace nastavení, zrušení některých organizačních jednotek a zefektivnění činnosti režijních a správních útvarů. V rámci tohoto opatření byl ukončen provoz na pile ve Vlaském, který byl jediným velkým provozem v naší obci, pracovalo v něm kolem 20 lidí, převážně místních obyvatel. Představenstvo společnosti Hanušovická lesní a. s. od října 2012 jedná s potenciálními zájemci o prodeji pily a tím pádem o možném obnovení činnosti. Pokud by se tento záměr podařil, byla by to pro naši obec dobrá zpráva, protože pracovních míst zde i v okolí je poskrovnu. V současné době udržují pilu v pořádku pouze dva zaměstnanci.

Na pile se převážně zpracovává smrková kulatina (výjimečně modřínová nebo buková). Vyrábí se stavební řezivo, řezivo pro výrobu palet a dřevěných obalů, používá se i dřevní odpad – piliny a kůra, a sice pro odběratele v České republice a výjimečně také s dodávkou do Polska, Anglie, Řecka, Itálie, Maroka, Rakouska, Německa, Slovenska či Maďarska.

Od roku 2004 byla zřízena dřevní stěpka na výrobu papírenské stěpky, která se ponejvíce přepravovala kamionovou dopravou do Paskova k výrobě papíru.

V roce 1998 pilu koupila Hanušovická lesní, a. s., která patřila k holdingu CE WOOD. Ta pilu v roce 2004 zrekonstruovala a zača-

la dodávat převážně boční řezivo do dceřiné společnosti PLOMA, a. s., Hodonín, která se zabývá výrobou překližek a latovek. Od roku 2007 začala PLOMA zmenšovat zakázky.

V posledních šesti letech bylo průměrně pořežáno cca 16 000 m³ ročně. Lidé věří, že pila obnoví svůj provoz. Za svoji existenci už byla mnohokrát zavřena a vždy se nakonec

znovu rozjela. Kdyby se to tentokrát nepodařilo, bude to mít pro naši obec značné následky. Obyvatelé by odcházeli za prací jinam, a to by vedlo k jejich úbytku.

Petr Mahel

*Tento článek vznikl za pomoci
Ing. Jitky Mahelové, prokuristky společnosti.*

Vlaky ano nebo ne?

V posledních měsících se hovoří o tom, že se obnoví v naší obci vlaky, které byly zrušené a které nahradily autobusy. Někteří lidé jsou proti tomu, na autobusy si zvykáme a jezdí častěji, než vlaky a do Králík je dobré spojení. Protože cestovat do Králík vlakem, to bylo na hodinu, muselo se přeseďat ve stanici Dolní Lipka, tam se vždy muselo čekat minimálně 20 minut. Jen jeden vlak za den

zajížděl do Králík. Teď tam zajíždí 6 párů autobusů v pracovních dnech a 5 páru o víkendech.

Když jsem cestoval na Štědrý den do Králík, mluvil jsem v autobusu s jedním cestujícím. On mi říkal, že si to chválí, protože na Štědrý den nejedí dálkové autobusy (Jeseník - Praha) a on vždy musel cestovat vlakem, což mu trvalo 50 minut za cenu

35 Kč. Teď je prý v Králíkách za 26 minut a za 24 korun.

Obyvatelé místní části Vojtíškov si nové autobusy taky chválí, na vlakovou zastávku museli totiž chodit 4 km do Vlaského. Teď jim stačí sejít dolů na hlavní silnici ke mlýnu, což je pro ně velká výhoda. Nahrazení vlaků autobusy má jednu velkou nevýhodu, že vlak a autobus na sebe nenavazují.

Když začaly jezdit autobusy místo vlaku, tak jsme nejprve nechápali, že jsme v pracovní dny nemohli využít tři autobusové spoje do Hanušovic a zpět. Že prý jim Olomoucký kraj nedal licenci na nastupování cestujících v tomto úseku.

Od února mají jezdit o víkendu vlaky a slibuje se, že se pro vlak udělají dvě nové zastávky (Malá Morava pohostinství a Vojtíškov mlýn). Ale kdo ví, jestli to bude někdy pravda, protože v dnešní době nejsou peníze. A kdo by investoval tam, kde je veřejná doprava málo využívaná? I v naší obci ubývají obyvatelé a ještě k tomu žijeme na území, kde se má stavět přehrada.

Do roku 2017 má kraj s Českými drahami uzavřenou smlouvu na regionální dopravu. A každý ví, jaký mají ČD vozový park. Tak tu zase budou jezdit staré třicetileté motoráky řady 810. Už kvůli nim někdo služby ČD nevyužíval. Lidé v naší obci chtějí zachovat vlakovou dopravu, kterou by rádi využívali zejména pro dálkové spoje. Ale také kvůli záchrannému systému, což se například ukázalo při povodních 1997, kdy vlaky byly jediné spojení se světem. Ale co nám mohou nabídnout vozidla ČD, abychom je rádi využívali, to nechám na každém z vás.

Prosím, podělte o svůj názor.

Petr Mahel

Na konci loňského listopadu jsme se opět sešli u rozsvěcování našeho vánočního stromu u obecního úřadu. Na úvod děti z naší mateřské školy zazpívaly koledy, pak začaly padat sněhové vločky, což znamenalo, že za chvíli přijde Mikuláš s plným košíkem bonbonů pro děti. A když se setmělo, Mikuláš kouzlem rozsvítil vánoční strom. Dospělé spíše potěšila domácí zabijačka a chutná medovina.

Foto Petr Mahel

Moravská pohraniční má webové stránky

Na podzim loňského roku vznikl v reakci na zrušení provozu osobních vlaků na trati Hanušovice - Dolní Lipka a Moravský Karlov - Štítý klub se záhadným názvem „Moravská pohraniční“. Je volným sdružením lidí, kteří si vzali za cíl dosáhnout obnovení provozu osobních vlaků na těchto tratích.

„Tehdy podepsalo petici proti rušení téměř polovina zde žijících obyvatel, starostové od Štítů po Hanušovice vydali společné nesouhlasné stanovisko a na jednáních se zástupci Pardubického kraje a firmy OREDO, která pro kraj organizuje veřejnou hromadnou dopravu, za zachování zdejší osobní železniční přepravy bojovali. Pokud to pro Pardubický kraj nic neznamenal, pro nás to byl závazek a tento boj jsme rozhodně nevzdali,“ uvádí jeden ze zakladatelů klubu, výpravčí z Dolní Lipky pan Arnošt Juránek.

„Členové klubu nechtějí jen dosáhnout obnovy provozu. Sám Pardubický kraj ústy nového radního pro dopravu pana Duška deklaroval změnu svého postoje v této otázce a chce osobní vlakovou přepravu na zrušené úseky znovu vracet. Moravská pohraniční chce tuto trať a místa, která propojuje, také propagovat, aby se prý už nikdy neopakoval nejmutnější den - 10. prosinec 2011, kdy tudy jel osobní motorový vlak naposledy.

A proč Moravská pohraniční? To opět vysvětluje výpravčí Juránek.

„Koleje jsou tady položené díky Moravské pohraniční dráze, která kdysi propojila moravský Šternberk a někdejší stanici Grulich (Králíky, dnešní stanice Dolní Lipka). A dokázali to i s tehdy dostupnou technikou a v našem případě i za pomoci prokopání dvou tunelů za jediný rok. Dělal to s vědomím, že

železnice bude sloužit nejen jim, ale i příštím generacím. To že tudy vlaky nejedí, je takové mrhání jejich prací a odkazem, že se pro to těžko hledají slova.“

Klub letos v prosinci zprovozní své vlastní webové stránky, které mají seznámit svá návštěvníky nejen s historií, ale i současností trati vedoucí z Hanušovic do Dolní Lipky a spolu s ní i tzv. Štítecké lokálky. Najdete je na adrese www.moravska-pohranicni.cz

Na sobotu 9. března 2013 připravují města Hanušovice a Králíky, společně s Klubem železničních cestovatelů společnou akci pro rodiče s dětmi s názvem „Sněžnický motoráček“. Motorový osobní vlak M 831.183-9 s přívěsnými vozy (to v případě velkého zájmu) bude vypraven dopoledne z Králík a pojedí přes Dolní Lipku a Podlesí do Hanušovic. Zastavovat bude na všech zastávkách, kde bude vždy připraven krátký program a účastníci jízdy si budou moci nechat udělat fotografii na památku. Pro vzpomínku bude sloužit i malý bulletin s historií trati a pojižděných zastávek, technickými daty motorového vozu apod. Celá akce, byť je „motoráček“ vyroben v roce 1959, bude laděna prvorepublikově, chybět nebudou ani dobové kostýmy, uniformovaní průvodčí a celá řada překvapení. A proto si poznamenejte datum do kalendáře. Bližší informace s přesnějším programem jízdy a jízdním řádem najdete na plakátech, popřípadě vám informaci rádi podají na vašem obecním úřadě.

Srdčně zvou pořadatelé

Proč to dělají?

To se ptává sám sebe pracovník obecního úřadu, když traktorem prohrnuje sníh v centru Malé Moravy.

Někteří lidé jsou tak bezohlední, že nechávají auta stát na komunikacích hned před vchodem do bytovky. A náš traktorista pak musí zjišťovat, komu to auto patří, aby s ním někde poodjel. A to se kousek odtud vybudovalo nové parkoviště!

A pak se v jiných místech lidé diví, že nemají včas uklizený sníh před domy. Ani netuší, že ten, co to má na starosti, si jinde místo vyhrnování sněhu musí hrát na detektiva.

Petr Mahel

Poslední výzva pro příjem dotací, prostřednictvím MAS Horní Pomoraví o.p.s., v tomto programovém období vyhlášena

Již sedmé kolo příjmu žádostí vyhlásila Místní akční skupina (MAS) Horní Pomoraví v úterý 8. ledna 2013. Rozdělovat se bude téměř 10 milionů korun.

V rámci této výzvy se o podporu mohou ucházet projekty v osmi oblastech podpory – tzv. fíchích, konkrétně zemědělství prvovýroby na modernizaci zemědělských podniků, drobní podnikatelé na rozvoj živností, ubytovatelé a poskytovatelé stravovacích služeb, dále obce či neziskové organizace v oblasti občanské vybavenosti a služeb, na úpravy veřejných prostranství, vybudování turistických stezek nebo na zachování kulturního dědictví v regionu, podnikatelé na zpra-

cování regionální produkce. Žadatelé mohou být podnikatelské subjekty, obce i neziskové organizace, působící v regionu Zábřežska a Hanušovicka.

Příjem žádostí bude v kanceláři v Hanušovicích probíhat ve dnech 28. ledna-18. února 2013.

„Podrobné informace o tom, kdo může být žadatelem v jednotlivých opatřeních, jaké jsou způsobilé výdaje, co je třeba doložit k žádosti a další informace jsou pro zájemce zveřejněny na našich webových stránkách www.hornipomoravi.eu v záložce LEADER/Výzva č. 7,“ uvedla Renata Baslerová, manažerka pro realizaci SPL (Strategického plánu LEADER). „Členové naší organizace obdrží veškeré informace e-mailem, ostatním doporučujeme sledovat náš web,“ dodala Baslerová.

V rámci realizovaných šesti výzev v letech 2009–2012 bylo mezi 90 projektů z prostředků osy IV. Programu LEADER, v rámci opatření IV.1.2., na území MAS Horní Pomoraví rozděleno již více než 48 milionů korun. Z celkové částky obce vyčerpaly 36 %, podnikatelé 37 % a neziskové organizace včetně církví 26 % finančních prostředků. Nejžádanější oblastí podpory je občanské vybavení a služby, kam poputuje třetina všech rozdělených finančních prostředků, dále investice do obnovy kulturního dědictví regionu (17 % financí) a také podpora zemědělských podnikatelů (14 % prostředků).

Změna úředních hodin na Úřadech práce ČR od 1. 2. 2013

Pondělí 8.00-12.00, 13.00-17.00 hod.

Úterý 8.00-11.00 hod.

Středa 8.00-12.00, 13.00-17.00 hod.

Čtvrtek 8.00-11.00 hod.

Pátek 8.00-11.00 hod.

(jen pro evidenci nových uchazečů o zaměstnání a příjem žádostí o nepojistné sociální dávky či pozvané klienty)

MAS Horní Pomoraví

Kam s odpadem v roce 2013?

1) Co je komunální odpad?

Složkami komunálního odpadu jsou:

- nebezpečný odpad,
- využitelné složky,
- objemný odpad,
- zbytkový odpad.

2) Co je nebezpečný odpad?

Zbytky rozpouštědel, kyseliny, fotochemikálie, pesticidy, chemicky znečištěné obaly, zářivky a jiný odpad obsahující rtuť (výbojky, rozbité teploměry atd.), ledničky, upotřebené motorové a převodové oleje, tuky, zbytky barev, lepidel, léky, monočlánky, olovené akumulátory, spotřební elektronika (počítače, rozhlasové i televizní přijímače atd.).

Kam s ním?

2× ročně mobilní svoz – červen, září (přesný termín bude vyhlášen). Další možností je uložení do Sběrného dvora společnosti Služby města Králíky, s. r. o. Do sběrného dvora mohou bezplatně ukládat odpad fyzické osoby vlastníci nemovitost nebo mající trvalé bydliště v obci Malá Morava (po předložení občanského průkazu).

3) Kam s tříděným odpadem?

Občané mohou bezplatně ukládat vytríděný odpad z domácností do kontejnerů, které jsou rozmístěny na více než 16 místech v obci a jejím okolí. Kontejnery jsou rozděleny: PLASTY a NÁPOJOVÉ KARTONY, SKLO, PAPÍR. Další možností je bezplatné uložení tříděného odpadu ve Sběrném dvoře společnost Služby města Králíky, s. r. o.

PLASTY a NÁPOJOVÉ KARTONY (nádobu žlutá)

Patří sem PET lahve, plastové nádoby a lahve, plastové sáčky a fólie, čisté plastové obaly od mléka a ostatních mléčných výrobků, plastové tašky, čisté kelímky od jogurtů, výrobky z plastů a nápojové kartony.

Do kontejneru nepatří bakelit, guma, PVC, linoleum, pneumatiky.

SKLO (nádobu zelená)

Patří sem bílé nebo barevné sklo, vymyté skleněné láhve, zavařovací sklenice, výplně oken.

Do kontejneru nepatří zářivky, porcelán, keramika, plexisklo, kovové uzávěry lahví, autosklo, drátěné sklo, zrcadla, plné nebo znečištěné láhve a nádoby.

PAPÍR (nádobu modrá)

Patří sem noviny, časopisy, kancelářský papír, reklamní letáky, knihy, sešity, krabice, lepenka, kartón, papírové obaly (např. sáčky).

Do kontejneru nepatří mokrá, mastná nebo jinak znečištěný papír, uhlavý a voskovaný papír, použité plenky a hygienické potřeby.

4) Kam s dalším využitelným odpadem (železo, barevné kovy)?

2× ročně mobilní svoz – červen, září (přesný termín bude vyhlášen).

Další možností je uložení do Sběrného dvora společnosti Služby města Králíky, s. r. o. Do sběrného dvora mohou bezplatně ukládat odpad fyzické osoby vlastníci nemovitost nebo mající trvalé bydliště v obci Malá Morava (po předložení občanského průkazu).

Dále například sběrný surovin:

HOPR – ulice Jílová 2, 787 01 Šumperk. Tel.: 583 285 934, GSM: 724 837 959, **otevírací doba:** Po-Pá: 8.00–16.00 hod.

Metalšrot Tlumačov, a. s. – Provozovna Šumperk, Tel.: 583 211 397, **otevírací doba** Po, St, Pá: 6.30–14.30 hod, Út, Čt: 6.30–16.00 hod.

5) Co je to objemný odpad?

Vyřazené kusy nábytku, matrace, umývadla, pneumatiky, obaly větších rozměrů, koberce, tabulové sklo, vany, různé přístroje, zařízení (pračky, televize atd.), apod.

Kam s ním?

2× ročně mobilní svoz – květen, říjen (přesný termín bude vyhlášen). Další možností je uložení do Sběrného dvora společnosti Služby města Králíky, s. r. o. Do sběrného dvora mohou bezplatně ukládat odpad fyzické osoby vlastníci nemovitost nebo mající trvalé bydliště v obci Malá Morava (po předložení občanského průkazu).

6) Co je to zbytkový odpad?

Odpad z domácnosti po vytrídění využitelných složek a nebezpečného odpadu (např. kuchyňské odpadky, smet, konzervy, popel, znečištěný papír, znečištěné plasty, papírové pleny, apod.)

Kam s ním?

Pouze tento odpad patří do popelnic. Zbytkový odpad lze také odkládat do dostatečně pevných igelitových pytlů. Pravidelný svoz probíhá vždy každý druhý pracovní den v sudém týdnu (úterý 1× za 14 dní). Sběrné nádoby (popelnice 110 l, 240 l, kontejnery 1 100 litrů, případně igelitové pytle) si každý zajišťuje na vlastní náklady. V místech, kde se svoz neprovádí, je možno odpad uložit do velkokapacitních kontejnerů (Vysoká, Sklené a Vojtiškov).

7) Co je to zpětný odběr některých výrobků?

Vybrané výrobky: oleje, elektrické akumulátory, galvanické články a baterie, výbojky a zářivky, pneumatiky, elektrozařízení pocházející z domácností.

Zpětným odběrem se rozumí odebírání použitých výrobků povinnými osobami (výrobci) od spotřebitelů bez nároku na úplatu za účelem jejich využití nebo odstranění. Poslední prodejce je povinen při prodeji výrobků, na které se vztahuje povinnost zpětného odběru, informovat spotřebitele o způsobu zajištění zpětného odběru těchto použitých výrobků. V případě, že tak neučiní, je povinen tyto použité výrobky odebírat přímo v provozovně, a to bez nároku na úplatu od spotřebitele, po celou provozní dobu a bez vázání odebrání použitých výrobků určených ke zpětnému odběru na nákup zboží. Drobné elektrozařízení je možno také bezplatně odevzdat do e-boxů od společnosti ASEKOL. Tyto e-boxy jsou umístěny v budově obecního úřadu ve Vysokém Potoku a v prodejnách smíšeného zboží v Malé Moravě a Podlesí.

8) Co s rostlinným odpadem ze zahrádek?

Odpad ze zahrádek lze:

- kompostovat na svém pozemku či zahrádce,
- spalovat jen suchý rostlinný materiál s maximální ohleduplností a s přihlédnutím k místním a povětrnostním podmínkám (kouř nesmí obtěžovat sousedy).

Spalování rostlinného materiálu, který není suchý, je zakázáno!

9) Co je to autovrak a kam s ním?

Autovrak je každé úplné nebo neúplné motorové nebo nemotorové vozidlo, které bylo určeno k provozu na pozemních komunikacích pro účel přepravy osob, zvířat nebo věcí a stalo se odpadem dle § 3 zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech.

Každý, kdo se zbavuje autovraku, je povinen předat pouze osobám, které jsou provozovateli zařízení k využívání, odstraňování, sběru nebo výkupu autovraků.

Například: výše uvedené firmy HOPR Šumperk a Metalšrot Tlumačov, a. s., provozovna Šumperk.

10) Kde lze objednat kontejner pro objemný odpad, stavební suť, odpad ze zeleně atd.?

Služby města Králíky, s. r. o., Růžová 462, 561 69 Králíky, tel./fax: 465 631 320, e-mail: sluzby.mesta.kraliky@email.cz

PROVOZNÍ DOBA SBĚRNÉHO DVORA KRÁLÍKY

Do 31. 3. 2013: Po-Čt 6.00-14.30 hod, Pá 6.00-16.00 hod.

Od 1. 4.-31. 10. 2013: Po-Čt 6.00-14.30 hod., Pá 6.00-17.00 hod., So 8.00-12.00 hod.

Děkujeme, že třídíte odpad.

Obec Malá Morava, Ekokom a Asekol

Čerte, děti nám tu nech!

Každoročně se ve Vojtiškově v Penzionu Sport koná Mikulášská besídka. I tento rok přišel Mikuláš a čert. V publiku však tento rok měli také čertci na kontrole.

Mikuláš vytáhl svůj seznam hodných dětí a čert svůj dlouhý seznam zlobivých dětí. Právě čert byl tento rok velmi důsledný a chtěl zlobivé děti odnést do pekla, až jsme ho museli uprosit, aby nám nějaké nechal, protože je my starší budeme ještě potřebovat pro důchodovou reformu.

A protože jsou vlastně všechny děti hodné, Mikuláš i čert si s nimi nakonec zatancovali a nikdo neví, kdy a jak odešli.

Petr Mahel

Obec i v roce 2013 nabízí poskytnutí půjček z Fondu rozvoje bydlení

O půjčku může požádat každý stavebník, ať již fyzická nebo právnická osoba, která bude opravovat svůj dům, kde je alespoň jeden byt. Lze poskytnout půjčku až do výše 125.000,- Kč. Zájemce o půjčku z FRB by se měl seznámit s nutnými podmínkami pro přijetí žádosti o půjčku a s podmínkami pro její čerpání.

Příklady čerpání a výše půjček:

Poř. číslo	Název – účel půjčky	Max. lhůta splatnosti	Úrok	Horní hranice půjčky v Kč
01	Obnova střechy domu staršího 15 let (krytina i rekonstrukce)	5 let	5 %	70.000,- (na dům)
02	Zřízení elektrického, plynového nebo ekologického topení ve stávajícím domě	5 let	5 %	40.000,- (na byt)
03	Rekonstrukce topení	5 let	5 %	40.000,- (na byt)
04	Dodatečná izolace domu staršího 15 let proti zemní vlhkosti	5 let	5 %	30.000,- (na dům)
05	Obnova fasády domu staršího 15 let včetně oplechování	5 let	5 %	60.000,- (na dům)
06	Zateplení obvodového pláště domu staršího 10 let	5 let	5 %	60.000,- (na dům)
07	Vybudování, rekonstrukce WC, koupelny nebo sprchového koutu v bytě	5 let	5 %	70.000,-
08	Výměna oken, vstupních dveří a garážových vrat domu staršího 10 let (včetně zárubní a rámu)	5 let	5 %	90.000,- (na dům) 40.000,- (na byt)
09	Vybudování kanalizačních a vodovodních přípojek	5 let	5 %	25.000,- (na dům)
10	Vybudování domovní čistírny odpadních vod k RD	5 let	5 %	80.000 (na dům)
11	Výměna vodoinstalace	5 let	5 %	30.000,-
12	Výměna elektroinstalace	5 let	5 %	40.000,-
13	Oprava komínů	5 let	5 %	30.000,-
14	Půdní vestavba (zřízení minimálně jedné obytné místnosti)	5 let	5 %	70.000,- (na dům)

Žádost o půjčku, vedle základních údajů jako je jméno žadatele, bydliště, označení budovy, na kterou bude půjčka čerpána, atd., musí obsahovat doklad o vlastnictví budovy nebo bytu, doklad o přípustnosti akce (tj. stavební povolení nebo souhlas se stavbou či jiné stavební rozhodnutí), specifikaci půjčky podle směrnice, alespoň předběžný návrh smlouvy o dílo s dodavatelem prací a návrh na stanovení záruky – ručitelské závazky. Do 50.000,- Kč je požadován jeden ručitel, do 90.000,- Kč dva ručitelé, nad 90.000,- Kč tři ručitelé.

O přidělení půjčky na návrh obecního úřadu rozhoduje zastupitelstvo obce. Čerpat půjčku je možné po podepsání příslušných smluv na základě předložených faktur za provedené práce odpovídající schválené výši a druhu půjčky. Správnost a provedení fakturovaných prací potvrzuje na faktuře pověřený pracovník obecního úřadu. Půjčku lze čerpat vždy pouze do konce roku, kdy bylo rozhodnuto o jejím přidělení.

Příjem žádostí do 28. února 2013

Formulář žádosti o půjčku a podrobnější informace o půjčkách jsou k dispozici na obecním úřadě v Malé Moravě a na internetových stránkách www.obecmalamorava.cz.

Zápis z 11. zasedání Zastupitelstva obce Malá Morava, konaného dne 20. 12. 2012 od 16.00 hod. v Pensionu Sport ve Vojtíškově

Poznámka: zveřejněna je upravená verze zápisu z důvodu dodržení přiměřenosti rozsahu zveřejňovaných osobních údajů podle zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů v platném znění. Do úplné verze Zápisu mohou v případě potřeby na obecním úřadě nahlédnout občané obce od 18 let věku s trvalým pobytem na území obce, fyzické osoby - vlastníci nemovitostí (staveb, bytů, pozemků) na území obce a cizí státní příslušníci, kteří mají trvalý pobyt na území obce. Jiné fyzické osoby a osoby právnické mají možnost získat informace z jednání zastupitelstva obce na základě zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

Přítomní členové zastupitelstva obce:

Hulin Josef (1), Ing. Janda Marek (2), Köhler Walter (3), Kouřil Jan (4), Marinov Antonín (5), Morong Pavel (6), Morong Štěpán (7), Svoboda Karel (8), Temňák Josef

Přítomní občané: H. J., J. B., K. R., I. K., H. K., V. J., L. G., P. N., J. Z., M. T.

Hlasování zastupitelů: (+) pro, (-) proti, (o) zdržel se hlasování, (x) nepřítomen

Program jednání:

1. Schválení programu jednání.
2. Určení zapisovatele z jednání.
3. Určení ověřovatelů z jednání.
4. Zpráva o plnění usnesení z minulého jednání a o činnosti OÚ.
5. Rozpočtové opatření č. 200004/2012.
6. Provedená rozpočtová opatření.
7. Výsledek hospodaření obce za leden až listopad 2012.
8. Rozpočtové provizorium na rok 2013.
9. Zápis z dílčího přezkoumání obce.
10. Pronájem bytu.
11. Změna obecně závazné vyhlášky za odpad.
12. Stanovení data uskutečnění zdanitelného plnění pro platbu za vodu.
13. Vytvoření pracovních míst na VPP.
14. Souhlas se stavbou rekreačního objektu.
15. Souhlas se stavbou hospodářské budovy.
16. Souhlas se stavbou MVE.
17. Souhlas s přijetím dotace.
18. Prodej nemovitosti Podlesí.
19. Souhlasy s činnostmi v roce 2012 + žádosti o dotace.
20. Vyhodnocení plánu rozvoje vodovodu a kanalizací.
21. Žádost o zrušení nájemních smluv.
22. Rozpočtová opatření na konci roku 2012.
23. Nákup komunální techniky.
24. Aktualizace místního programu rozvoje vesnice.
25. Diskuse.
26. Závěr jednání.

Jednání zastupitelstva zahájil starosta obce Antonín Marinov přítomným v 16.00 hodin. Konstatoval, že je přítomno všech devět zastupitelů, a tudíž je zastupitelstvo usnášení schopné.

1. Schválení programu

2012/11/01: ZO schvaluje program jednání.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

2. Jmenování zapisovatele z jednání

Starosta jmenoval zapisovatelem z jednání pana Karla Svobodu.

3. Jmenování ověřovatelů zápisu

Starosta obce jmenoval ověřovatelem zápisu pana Waltra Köhlera a pana Josefa Hulína.

4. Kontrola plnění usnesení z minulého zasedání a zpráva o činnosti obecního úřadu

Starosta seznámil přítomné s plněním usnesení z minulého zasedání a se zprávou o činnosti obecního úřadu.

ZO bere na vědomí zprávu o plnění usnesení.

5. Rozpočtové opatření č. 200004/2012

Zastupitelstvo obce projednalo návrh rozpočtového opatření č. 200004/2012, včetně důvodové zprávy. Po úpravách předloženého rozpočtu starosta nechal hlasovat o návrhu. Kompletní znění rozpočtových změn je v příloze č. 1 tohoto zápisu.

2012/11/02: Zastupitelstvo obce schvaluje rozpočtové opatření č. 200004/2012.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

6. Provedená rozpočtová opatření

Starosta obce seznámil zastupitele s rozpočtovými opatřeními č. 100023/2012 až 100028/2012 schválenými a provedenými v jeho působnosti.

ZO bere na vědomí informaci o provedených rozpočtových opatřeních.

7. Výsledek hospodaření za leden až listopad 2012

Starosta seznámil přítomné se zprávou o hospodaření obce za uvedené období, kde jsou příjmy i výdaje rozepsány dle jednotlivých položek. Příjmy za toto období ve výši 9 405 179 Kč jsou plněny na 84 % schváleného rozpočtu. Výdaje ve výši 9 445 219 Kč jsou plněny na 73 % schváleného rozpočtu.

ZO bere na vědomí zprávu o výsledku hospodaření obce za leden až listopad 2012.

8. Rozpočtové provizorium na rok 2013

Zastupitelstvo projednalo rozpočtové provizorium na dobu od 1. 1. 2013 do doby schválení rozpočtu zastupitelstvem obce, včetně pravidel hospodaření v tomto období. Kompletní znění provizoria je přílohou č. 2 tohoto zápisu.

2012/11/03: ZO vyhláší na dobu od 1. 1. 2013 do schválení rozpočtu obce na rok 2013 rozpočtové provizorium a stanovuje podmínky pro hospodaření.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

9. Zápis z dílčího přezkoumání hospodaření obce Malá Morava

Dne 12. listopadu 2012 se uskutečnilo dílčí přezkoumání hospodaření, které provedly kontrolní pracovnice Krajského úřadu Olomouckého kraje D. W. a A. Š.

Bylo kontrolováno hospodaření v období od ledna do října tohoto roku. Závěrem kontroly bylo konstatováno, že při přezkoumání nebyly zjištěny žádné chyby a nedostatky.

ZO bere na vědomí zápis z dílčího přezkoumání hospodaření obce Malá Morava.

10. Pronájem bytu

K dnešnímu dni obec Malá Morava disponuje 1 volným bytem v Podlesí čp. 135. Na základě zveřejněného záměru se ovšem nikdo se žádostí o byt nepřihlásil.

ZO bere na vědomí zprávu o neobsazení volného bytu.

11. Změna obecně závazné vyhlášky o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování odpadů

Zastupitelům je předložen návrh nové OZV v souladu s novelizovaným zněním zákona č. 565/1990 Sb. s účinností od 1. 1. 2013, kde jsou nové poplatníky mimo jiné také cizinci žijící v obci. Náklady na odpadové hospodářství v roce 2011 byly 642 306 Kč, tj. 887 Kč na 1 poplatníka. Při výpočtu místního poplatku se může vycházet pouze z nákladů na sběr netříděného odpadu, rozpočítaných mezi všechny poplatníky. Dle zákona může být však poplatek v maximální výši 1 000 Kč a skládá se ze dvou složek. Max. 250 Kč za osobu a kalendářní rok a max. 750 Kč na sběr a svoz netříděného komunálního odpadu za osobu a kalendářní rok. Bylo navrženo v roce 2013 poplatek zachovat ve stejné výši jako v roce 2012.

2012/11/04: ZO schvaluje obecně závaznou vyhlášku č. 03/2012 o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

12. Stanovení data uskutečnění zdanitelného plnění pro

platbu za vodu

Od 1. ledna následujícího roku nabývá účinnost novela zákona č. 225/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty. Tímto zákonem se mimo jiné zvyšuje sazba daně ze současných 14 % na 15 %, což se promítne i v konečné ceně za dodávku pitné vody. Podle uzavřených smluv o odběru vody je datum uskutečnění zdanitelného plnění za II. pololetí 2012 stanoven na 31. 3. 2013. Posunutím DZP na 31. 12. 2012 bude umožněno účtovat DPH za toto období ještě podle starých podmínek.

2012/11/05: ZO schvaluje stanovení data uskutečnění zdanitelného plnění za odběr pitné vody z obecních vodovodů za období 1. 7. 2012 až 31. 12. 2012 na den 31. 12. 2012

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

13. Vytvoření pracovních míst na VPP

Vzhledem k sociální reformě patrně dojde ke změnám i v oblasti zaměstnávání pracovníků na veřejně prospěšné práce a k jejich financování. V roce 2012 jsme z řad dlouhodobě nezaměstnaných uzavřeli pracovní smlouvu se čtyřmi pracovníky (v roce 2011 to bylo 8 pracovníků). V případě, že bude tato aktivita zachována i v roce 2013 bylo navrženo ji opět využít.

2012/11/06: ZO souhlasí s vytvořením 2 pracovních míst na období od cca 1. 1. 2013 do min. 30. 6. 2013 a minimálně 8 pracovních míst na období od cca 1. 5. 2013 do min. 30. listopadu 2013 v rámci veřejně prospěšných prací a pověřuje starostu podpisem smlouvy s Úřadem práce.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

14. Souhlas se stavbou rekreačního objektu

Žadatel pan L. S. požádal o souhlas s rekreační stavbou na pozemku p. č. st. 62/1 v k. ú. Vysoká u Malé Moravy. Zároveň žádá o uložení kabelové přípojky NN na obecní pozemek p. č. 657/2 v k. ú. Vysoká u Malé Moravy.

2012/11/07: ZO souhlasí se stavbou rekreačního objektu na pozemku p. č. st. 62/1 v k. ú. Vysoká u Malé Moravy.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

2012/11/08: ZO schvaluje uzavření smlouvy o smlouvě budoucí o věcném břemeni spočívajícím v uložení kabelového vedení do pozemku p. č. 657/5 v k. ú. Vysoká u Malé Moravy.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

15. Souhlas se stavbou hospodářské budovy

Žadatelé, manželé M., požádali o souhlas s výstavbou hospodářské budovy na parcele p. č. 83, 123, 325/1 v k. ú. Vysoký Potok.

2012/11/09: ZO souhlasí se stavbou hospodářské budovy na parcele p. č. 83, 123, 325/1 v k. ú. Vysoký Potok.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

16. Souhlas se stavbou MVE

2012/11/10: ZO souhlasí se stavbou malé vodní elektrárny v k. ú. Malá Morava na pozemku p. č. 814/1.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

17. Souhlas s přijetím dotace

Ministr životního prostředí T. CH. podepsal dne 27. 11. 2012 na základě doporučení 27. Řídícího výboru konaného dne 1. 11. 2012 seznam schválených žádostí z XXXVII. výzvy OPŽP. Dle seznamu je mezi podpořenými projekty i náš projekt, jehož součástí je digitální povodňový plán, instalace hladinoměru a srážkoměru na dvou tocích, instalace varovného a vyznamovacího systému a jeho napojení na složky IZS (bezdrátový rozhlas, který budou moci obsluhovat nejen pracovníci obce, ale i pracovníci jednotlivých složek a pracovišť IZS). Celkové náklady jsou 2 873 549 Kč, užitelné náklady 2 861 549 Kč a dotace je 2 432 316 Kč, což je cca 85 % užitelných nákladů.

2012/11/11: ZO s přijetím dotace na „Protipovodňová opatření obce Malá Morava“ z XXXVII. výzvy OPŽP.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

18. Prodej nemovitosti Podlesí

A. P. požádal o odprodej pozemku p. č. 1876 ostatní plocha - ostatní komunikace o výměře 209 m² a v k. ú. Podlesí-město. Záměr prodeje byl schválen na jednání zastupitelstva 6. 9. 2012. Žadatel zde hodlá do dvou let vybudovat dětské hřiště pro veřejnost. Jedná se o starou nevyužívanou cestu, zaznamenanou pouze v katastrálních mapách a v terénu neexistující. Záměr prodeje byl řádně zveřejněn, nikdo na něj nereagoval.

2012/11/12: ZO schvaluje prodej pozemku p. č. 1876 ostatní

plocha - ostatní komunikace o výměře 209 m² a v k. ú. Podlesí-město panu A. P. za cenu 8 360 Kč + náklady spojené s převodem nemovitosti.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

19. Souhlasy s činnostmi v roce 2013 + žádosti o dotace

I v roce 2013 je možno žádat o příspěvek z POV. V letošním roce se ovšem mění podmínky Olomoucké kraje. Maximální částka se snižuje na 300 000 Kč (50 %). Snižuje se také rozsah použití příspěvku. Dále je možno žádat na zpracování územně plánovací dokumentace. Zde je maximální částka ve výši 200 000 Kč (50 %). Termín uzávěrek příjmu žádostí je do 22. 2. 2013. Bylo navrženo požádat o příspěvek na ÚP, na opravy komunikací a o příspěvek na kulturní akce.

2012/11/13: ZO souhlasí s podáním žádosti do POV Olomouckého kraje v roce 2013 na zpracování územní dokumentace.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

2012/11/14: ZO souhlasí s podáním žádosti do POV Olomouckého kraje v roce 2013 na opravu komunikací.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

2012/11/15: ZO souhlasí s podáním žádosti o dotaci na konání kulturní akce Malomoravské slavnosti 2013.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

20. Vyhodnocení plánu rozvoje vodovodu a kanalizací

Starosta seznámil přítomné s informacemi o stavu vodovodů a kanalizací v letošním roce.

ZO bere na vědomí zprávu o plnění plánu rozvoje vodovodů a kanalizací.

21. Žádosti o zrušení výpovědní nájemních smluv

Nájemníci pan M. C. a paní D. K. požádali o zrušení výpovědi z nájemních bytů. Paní K. se zavázala, že v případě, že ji nebude ukončena nájemní smlouva, bude v bytě a v domě udržovat pořádek, celé přizemí domu vymaluje a nebude v bytě chovat psy.

Pan C. se zavázal uhradit veškerý dlužný nájem.

Po dlouhé diskuzi byl stanoven termín pro splnění těchto podmínek do 28. 2. 2013. Poté bude provedena kontrola a rozhodnuto, zda budou nájemní smlouvy ukončeny.

2012/11/16: ZO souhlasí s pozastavením výpovědí nájemních smluv paní D. K. a pana M. C. ml. do 28. 2. 2013.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

22. Rozpočtová opatření na konci roku 2012

Návrh tohoto bodu programu vychází z požadavku zákona o rozpočtových pravidlech. Jedná se o pověření starosty provádět před koncem roku (v období od 21. 12. 2012 do 31. 12. 2012) všechna rozpočtová opatření (i nad rámec původního pověření), která povedou k tomu, že bude plnění všech paragrafů i položek prakticky ve 100% plnění vůči rozpočtu a popřípadě i snížení financování. Před koncem roku totiž přicházejí faktury i daňové příjmy a poslední rozpočtové opatření může starosta schválit například 31. prosince 2012.

2012/11/17: ZO pověřuje starostu obce schvalováním a prováděním všech rozpočtových opatření, která jsou v průběhu roku schvalována zastupitelstvem obce a mění i závazné ukazatele schváleného rozpočtu, a to v období od 21. 12. 2012 do 31. 12. 2012.

Hlasování: 8:0:1 (schváleno)

2012/11/18: ZO ukládá starostovi obce informovat zastupitelstvo obce o všech rozpočtových opatřeních, která v období

1	2	3	4	5	6	7	8	9
+	+	+	+	0	+	+	+	+

od 21. 12. 2012 do 31. 12. 2012 provedl na základě pověření.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

23. Nákup komunální techniky

Do konce roku 2012 nabízí společnost Zetor (prostřednictvím prodejce) nákup traktorů s použitím bonusového financování s nulovým navýšením na dobu 36 měsíců. Podmínkou nulového navýšení je výše první splátky (akontace) ve výši 50 % včetně DPH. Po diskuzi bylo navrženo zakoupit komunální traktor Zetor Proxima 100 včetně předních ramen ve vybavení Agro za cenu 922 183 Kč + DPH a čelní nakladač TL 220 Sli komplet s příslušenstvím a montáží v ceně 185 900 Kč + DPH. Nákup traktoru bude financován prostřednictvím spotřebitelského úvěru Zetor, nakladač jednorázovou platbou.

2012/11/19: ZO schvaluje nákup komunálního traktoru Ze-

tor Proxima 100 ve vybavení Agro, včetně předních ramen v ceně 922 183 Kč + DPH a čelního nakladače TL 220 SLi Komplet s příslušenstvím v ceně 185 900 Kč + DPH.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

2012/11/20: ZO souhlasí s využitím financování – spotřebitelského úvěru na nákup traktoru Zetor Proxima 100 od společnosti ČSOB Leasing s nulovým navýšením.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

24. Aktualizace „Místního programu rozvoje vesnice Malá Morava“

2012/11/21: ZO schvaluje aktualizaci „Místního programu rozvoje vesnice Malá Morava“.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

25. Diskuse

Pan M. J. se ptal, kdy bude opraven pomník ve Skleném.

Paní H. J. požaduje rozšíření veřejného osvětlení ve Vojtíškově u domu. JUDr. R. K. by rád dostával časopis 5+2 dny, dotazoval se, kdo stavěl kůlnu paní Kurečkové a dále poděkoval za výstavbu multifunkčního hřiště ve Vojtíškově.

Pan M. T. navrhuje pokácet stromy kolem hřiště.

26. Závěr jednání

Starosta obce Antonín Marinov poděkoval všem přítomným zastupitelům, občanům a hostům za účast a v 17.10 hodin jednání ukončil.

Zápis byl vyhotoven dne 27. 12. 2012

Ověřovatelé zápisu: Walter Köhler, Josef Hulín

Zapsal: Svoboda Karel

Starosta obce: Marinov Antonín

Adventní čas v MŠ Malá Morava aneb malé ohlédnutí

Advent je doba čekání – pro děti nejkrásnější čas – čekání na Ježíška. Tento krásný předvánoční čas jsme s dětmi zahájily pásmem písní a básní při slavnostním ROZSVÍCENÍ VÁNOČNÍHO STROMU v pátek 30. listopadu 2012, u obecního úřadu. Dětem se pásmo vydařilo, a to také díky našemu klavírnímu doprovodu panu Miroslavu Sklenářovi. Dětem udělal radost dědeček Aničky Kouřilové – pan Špárník, který měl pro každého zpěváčka připravenou taštičku s dárečky.

Ještě než jsme stihly zapálit první svíčku na našem adventním věnci, tak nás potěšila maminka Magdalénky Cehové, která pro nás napekla krásné, voňavé a výborné vánoční perníčky různých tvarů. K perníčkům nám přidala také zdobící cukrové tubičky a děti celé dopoledne pilně zdobily a sem tam ochutnávaly.

Ve středu 5. prosince 2012, v dopoledních hodinách, nás ve školce navštívili MIKULÁŠ A ČERT (Marek a Štěpán Morongovi – velice děkujeme). Nikdo z dětí se magické dvojice nebál, s chutí zpívaly písničky a recitovaly básničky s Mikulášskou tematikou. Na naší malé „Mikulášské besídce“ nás navštívil pan starosta, který měl pro děti připravený bohatý mikulášský balíček – děkujeme. Další

balíček děti dostaly ze školní jídelny Hanušovice – také děkujeme. Tento rok si tedy děti ze školky odvážely balíčky hned tři.

„ČAJOVÝ DÝCHÁNEK“, malé předvánoční vyrábění, se uskutečnil ve středu 12. prosince 2012. Ellenka, Lukášek a Tomášek si vyrobili vánoční svíčky a maminka krásné vystřihovánky do vlašského ořechu. Společně jsme nad šálkem dobrého ovocného čaje vykouzili překrásnou vánoční dekoraci.

Poslední předvánoční akcí naší školky byla „VÁNOČNÍ BESÍDKA“ s rodiči v pátek 14. prosince 2012, v odpoledních hodinách. Abychom si zkrátili čas těšení se na besídku, tak jsme si v dopoledních hodinách připomínaly tradiční vánoční zvyky. Děvčata házela stře- vícem (papuškou). Jediné školačce Aničce se špička ukázala ke dveřím, takže nás opravdu opustí nástupem do školy. Ostatní holčičky si ještě musí počkat, těm se špička otočila směrem do třídy. Také jsme pouštěly „lodičky“ ze skořápek vlašských ořechů. Rozkro-

jily jsme jablíčko, které nám ukázalo krásnou, pravidelnou hvězdičku. Nad adventním věncem jsme zpívaly koledy a ochutnávaly cukrovíčko, které si děti přinesly do školky. Vrcholem celého dopoledne byla vánoční nadílka pod stromčkem. Za vánoční stromček děkujeme panu Janu Kouřilovi. Dále děkujeme štedrým sponzorům, kteří přispěli finanční částkou na nákup dárků: DŘEVO- TES MS s. r. o., MYSLIVECKÉ SDRUŽENÍ HORAL, PSTRUHAŘSTVÍ ČRS s. r. o. a FARMA MORAVA, spol. s r. o.

Nastal nám nový rok 2013 a s ním přibýlo do naší školky pár nových dětí, což nás velmi těší. Společně s nimi nás v tomto měsíci čeká malá „ZIMNÍ OLYMPIÁDA“ na školní zahradě. Školáci se ve čtvrtek 7. února 2013 chystají k zápisu do základní školy. V měsíci únoru se také ve školce uskuteční „KARNEVAL“. Termíny všech akcí můžete sledovat na našich webových stránkách: www.ms-malamorava.cz

Petra Ždanová

Citujeme slavně

„Málo poslouží motýlkovi oči, když ho oslní žádost po kráse světla a vžene ho do ohniště.“

Svatý Jan od Kříže

Jízda vzadu „na čtyřce“

Je to o tom, jak se jezdilo a také nejezdilo v minulosti autobusem v okruhu sídlišť obce Malá Morava.

Nejdříve zase zabrousím trochu do minulosti.

V dřívějších dobách lidé chodili hlavně pěšky, dále využívali jízdu na koni, případně jízdu v povoze, nebo na saních. Ti majetnější jezdili v kočáře. Ti méně majetní jezdili na povozu, obvykle na žebříňáku. To byl vůz užitkový, obvyklý ve všech venkovských usedlostech, kde chovali dobytek vhodný do tahu, což byli koně, volí, případně krávy. Nepočítám zde potahy psů, které jsou obvyklé v polárních krajinách. V našich zemích se takové potahy využívaly spíše výjimečně, jen pro potřebu k tahu s vozíkem mivali psa tak leda řezní, komedianti, potulní kouzelníci, případně ještě tak leda rasi(pohodní).

Pak se začala používat kola, klasická šlapací, a následně se objevila i první auta. Zprvu to byla velká sláva, když sem na Malou Moravu dorazilo nějaké motorové auto. A bylo jedno, jestli se jedná o auto osobní nebo nákladní. Vždy jeho příjezd znamenal ihned velký zájem mužské populace a bylo jedno, jestli se jednalo o staršího pantátu s fajfkou nebo o malého chlapce, co měl tak leda vlasy ostříhané na lopatíčku a kalhoty mu visely obvykle z úsporných důvodů jen tak na jedné kšandě. Tomu se tu říkalo na šráce, nebo taky šle.

Ale přeci jen se časem stala auta realitou i zde. Místní hospodáři spíše pokukovali po něčem, co by jim pomohlo s prací na poli, ale to se tehdy ještě takzvané nenosilo. Éra traktorů a motorových strojů v zemědělství přišla mnohem později. Prakticky až po druhé světové válce.

Vrátím se ale k automobilové dopravě a automobilům jako takovým. Tak ty se usadily natrvalo v Hanušovicích a v Králíkách za první republiky. Nejdříve je měli významnější místní páni podnikatelé či služba pání továrníci, přý aby se ukázali, že na to mají. Pak ale i ti menší podnikatelé, nebo lépe řečeno spíše méně majetní lidé. Hlavně se ukázalo, že je to docela dobré mít rychlý dopravní prostředek hlavně u tzv. „služeb“, ale i u státní správy. Zde je myšleno jako třeba pan doktor, pan veterinář, ale i třeba policajti a celníci, následovalo je vojsko a tak se automobilismus pomalu, ale jistě šířil i zde. Objevila se i služba ve formě taxislužby, která fungovala nejprve v Králíkách.

Nastala doba, kdy již se jevílo, že by bylo dobré vozit automobily i větší počet lidí, a to formou za úplatu. Sice lidé využívali pořád hlavně dopravu železniční, která byla spolehlivá a fungovala vždy a za každého počasí, ale železnice vedla jen v údo-

li podél řeky Moravy a do vlastních obcí se muselo zacházet pěšky, nebo nějak jinak, třeba na kole a podobně. A pak se objevil první podnikatel v Králíkách, co začal vozit lidi i po vesnicích. Měl na to první autobus v těchto krajích. Ale jezdil nepravdělně a hlavně nedalo se na něj spoléhat. Později se ale našel druhý podnikatel, tento byl již z Hanušovic. Jezdil do našich obcí vícekrát za den, ale také nepravdělně, nebo spíše když se rýsovalo, že nepojede prázdny. Tedy aby se mu ta živnost tzv. „rentovala“, což znamená finančně vyplácela. Autobusy byly již docela solidní, většinou značky Auto Praga s motorem vpředu. To samé měly autobusy značky Tatra. Ty sice byly větší a robustnější a odvezly více lidí najednou, ale zase byly moc drahé na to, aby si je mohl dovolit místní podnikatel. Něco mezi tím byly autobusy zn. Škoda. Ale ty přišly až později. Nebudu však popisovat technické podrobnosti jednotlivých autobusů, ale mohu konstatovat, že se autobusová doprava rozmohla i tady. Jezdit se tu vyplácelo také proto, že zde žilo mnoho obyvatel, protože kraj byl velmi hustě obydlený.

Jednotliví autobusoví dopravci si již zvykli zajíždět do center obcí, a také obce dbaly na to, aby se zde na těchto místech dalo s autobusy otáčet na veřejném prostranství, aby zde byly nějaké přístřešky pro lidi, co na autobus čekali, případně v zimě, aby byl sněh vždy odhrnutý a nestalo se třeba, že by autobus někde zapadl. Součástí této starostlivosti byl i posyp a prohrnování místních silnic a komunikací při náledí, sněhu apod. To sice povozníkům, co v zimě využívali u potahů spíše saně než vozy, vadilo, ale pokrok je pokrok, ten se zastavit nedá.

Doba nazrála na zavedení pravidelných autobusových linek. Přišla do toho ale válka a vše s rozvojem automobilismu, aut a autobusů bylo přetrženo, nebo spíše zcela zastaveno. Po válce, ale nastal nový, již opravdový rozvoj autobusové dopravy se vším, co s tím souvisí. Nejdříve došlo k zestátnění veškeré veřejné soukromé autobusové a automobilní nákladní dopravy a jejího sloučení do jednoho podniku, a to do Československé automobilové dopravy, do podniku ČSAD.

Byla potřeba pravidelné dopravy obyvatel z jednotlivých obcí do městských center, případně do jednotlivých továren do práce anebo za jinými jejich potřebami a zase zpět do jejich domovů. Navíc několikrát za den, vždy ale tak, aby dopravní obslužnost jednotlivých autobusových linek byla v návaznosti na směny v jednotlivých továrnách, případně na docházku dětí do škol a občanů do úřadů v okresních městě, případně návštěva u odborných lékařů, případně nemocnic v Červené vodě, nebo v Šumperku.

Podnik ČSAD byl najednou obrovský gigant a bylo někdy neřešitelné jej v celé šíři řídit. Proto byla část nákladní dopravy, co měla na starost údržbu a úpravu silnic, převedena do podniku Silnice, a ty se pak ještě rozdělily na Silnice n. p. s vyšší působností a na Okresní správu a údržbu silnic s nižší působností. Tato se pak následně starala i o silnice na Malé Moravě, případně si na zimní období nasmlouvala údržbu místních komunikací s místním Státním statkem, a to původně přímo se statkem Malá Morava a později, po jeho zániku, se Statkem Hanušovice. Využívala se volná kapacita traktorů a traktoristů k úklidu sněhu po sněhových vánicích, případně ještě i k posypu silnic při náledích a podobně.

Všichni víme velmi dobře, že hlavně podél Moravy v Vlaského, kde často voda z tajícího sněhu zatékala a stále zatéká až na silnici na několika místech, poměrně často namrzala a stále namrzá vytváří se zde na silnici vždy nebezpečná ledová plocha. Já osobně jsem se v těchto místech dvakrát doslova nehezky naboural při jízdě na motocyklu Jawa 250. Ale takovýchto bouraček na tom zrádném ledu tam bylo více a nejen na motocyklech, ale stalo se to i osobním automobi-

lům. Tedy spíše jejich řidičům. No, snad to všichni přežili ve zdraví, já jen s boulemi na nohou a rukou a bolelo mne to i psychicky, protože o těchto nebezpečných místech jsem dobře věděl a přesto jsem, jak se říká, naletěl a ze silnice na poličko (louku) před Vlaským vyletěl.

U podniků Silnice musím ještě podotknout, že měly ještě pobočku, která se jmenovala Silnice – lomy, což pro naši informaci znamená, že pod ně patřil lom u Žlebu, což je všem známý velký kame-nolom před Hanušovicemi u křižovatky na Staré Město, případně naproti železničnímu viaduktu pod kterým se podjíždí silnicí od Malé Moravy.

Dále se od podniku ČSAD odloupla část opravárenská a vznikl podnik ČSAO. Ten měl jeden z hlavních závodů v Zábřehu, ale měl také pobočku v Šumperku. Toto zde uvádím proto, že jistě všichni víte, že tento podnik měl školicí středisko u železničního tunelu, za řekou Moravou, pod Vojtiškovem. V létě zde byl dětský tábor pro děti zaměstnanců tohoto podniku. Po revoluci bylo toto středisko dáno do nabídky k prodeji a spíše chřadlo, než vzkvétalo.

A zůstal nám podnik samotné dopravy, a to ČSAD. Ten nakoupil ihned po svém vzniku velké množství autobusů zn. Škoda a dopravu prováděl poměrně velmi solidně. Jeho autobusy zpočátku zajížděly skoro úplně všude, do všech obcí Malomoravska. S postupným úbytkem obyvatelstva se jevila tato doprava hodně ztrátová, a tak pomaloučku polehoučku se začala doprava omezovat. Nejdříve se začaly vynechávat některé vesnice. Autobus přestal zajíždět do Vysoké a nahoru ke škole ve Zlatém Potoku. Lidé z Vysoké museli chodit či nějak jinak se dopravovat dolů do Vlaského na nejbližší autobusovou zastávku sami, stejně tak ve Zlatém Potoku museli lidé chodit dolů k Moravě, k zastávce autobusu, která byla ponechána.

Okamžitě to mělo vliv na to, že se odtud lidé začali stěhovat pryč. Tuto hroznou situaci se ihned snažily řešit Lesy Hanušovice spolu se Státním statkem tím, že nějak čas sem zajížděly jejich skříňová Praga V3S, a to na střídačku, aby zde život lidem ulehčilo. Ale ani to se nepovedlo, stejně odsud lidé přechali pryč. Poté se zrušila skoro úplně autobusová doprava o sobotách a nedělích. Mnoho spojů bylo vynecháno, přý z úsporných důvodů.

Po revoluci v roce 1989 podnik ČSAD na našem okrese úplně zanikl. Vzniklo několik soukromých společností, např. Vobus Hanušovice. Ale tyto odmítly provádět každodenní dopravu zdejších lidí z důvodů vysoké ztrátovosti této dopravy. Nynější francouzská dopravní firma Veolia zde dopravu místní provádí, ale jen pod podmínkou velkých dotací – od Olomouckého kraje. Četnost zdejších linek není žádná sláva a návaznost na zdejší život obyvatel téměř nulová. Můžete namítnout, že zde ještě stávají projíždějící dálkové autobusové linky a autobusy placené Pardubickým krajem. To je sice pravda, ale žádná z těchto linek do Skleného, nebo na Vysokou zatím nezajíždí. A tak se pomalu začínáme vracet tam, kde jsme byli před sto lety, a to že se lidé budou muset o vlastní dopravu, podle své potřeby, postarat opět zcela sami.

Já jen zapátral v paměti a vzpomněl jsem si na setkání s panem Greifem (*čti Graifem*), který byl zdejším řidičem autobusů v šedesátých a sedmdesátých letech minulého století. Jednou mezi Vánoci a Novým rokem, počasí bylo skoro jako letos, téměř bez sněhu. Já s ním přijel o půl šesté ráno na konečnou ve Skleném. Byla naprostá tma a já se vydal nahoru do lesů, směrem na Sušinu a dále na Kralický Sněžník. Nebyl skoro nikde žádný sníh, ale byla mlha a foukal velmi silný vítr.

Pan Greif mi moji zcela bláznivou cestu rozmlouval a přitom mi popisoval tehdejší současnost: „Tady je konec světa a dál již nejezdím, protože to dál vede do nebe a to nebe je tady tak leda podepráno hráběma,“ a ještě dodal: „Jestli jste se nezbláznil a rychle se vzpamatujete, tak vás hned vezmu s sebou zpět, protože jedu z lidima do Hanušovic do Zetoru k ranní sítě.“

Podruhé jsem se s ním setkal jednou v létě.

PROUDY (VE VÍRECH)

R. Trávníčková

Když temnota dosahuje
absolutní tmy,
zatrať to srdce.

Když láska dosahuje hloubky
absolutního dna,
zatrať ten život.

Když milovaný dosahuje
absolutní dálky a nedostupnosti,
zatrať ten vesmír.

Když odvaha dosahuje
propasti absolutního strachu,
zatrať to nekonečno.

Když zoufalství dosahuje
absolutní prázdnoty,
jsi ztracen.

Tehdy uvidíš anděly
a potom zpívej...

Procházel jsem od železniční zastávky v Podlesí po hřebeni nad Moravou okolo místních statků a stavení směrem k Hanušovicím. Bylo nádherné počasí tak jsem to natáhl až k železniční rekreaci, kterou byla vila Zámeček, prakticky nad poslední chalupou ve Vlaském. Pak jsem odbočil a šel jsem opět směrem nahoru k Počátkám. Nakonec jsem došel ke krávinu na konci Křivé Vody. Koukal jsem do kraje, kochal se krásou pohledu a rozhodl se, že si odpočinu někde u kravína a doufal, že se tam i napiji čerstvé vody.

Vše dopadlo, jak jsem si naplánoval. Nejen, že jsem si odpočinul a napil se čisté, pramenité vody, kterou tam měli pro lidi i pro napájení dobytka, ale hlavně jsem si opět „pokecal“ s panem Greifem. On tam totiž také odpočíval a čekal na čas odjezdu své pravidelné autobusové linky.

Lehl jsem si vedle něho do trávy, hned vedle jeho autobusu, koukali spolu na nádhernou krajinu směrem k Vojtíškovu, Vysoké a dále k Malé Moravě a trochu spkpli.

Řeč byla opět o jeho ježdění, o lidech, o místních zvyklostech atd. Dověděl jsem se, že tuto linku má rád a jezdí sem denně. On totiž každý den vyjíždí o čtyřech hodinách ráno z garáže v Šumperku. Jede sem pro lidi, aby je zavezl do práce, pak to ještě čtyřikrát otočí, jednak pro děti do školy, pak pro obslužnost místních, zase pro děti. Pak trochu odpočívá zde v Křivé Vodě a potom jede zase zpět. Aby byly autobusy všude v hodinových intervalech, tak ještě jezdí jeden další řidič, ten ale začíná ráno z Hanušovic a točí to opačně proti němu. No a na odpolední jezdí další směna. Poslední autobus jezdí o půl jedenácté večer z Hanušovic a rozváží místní z odpolední směny. A to není všechno, protože zde jezdí ještě jedna směna autobusů opačně, ale ta vozí lidi do práce a za potřebou do Králík. Takže, když se to vezme kolem a kolem, tak tu pořád něco jede. Byla to sedmdesátá léta minulého století, kdo ví, jaká je spokojenost se zdejšími autobusovými linkami dnes.

A při té řeči o lidech mi pan Greif vyprávěl, jak také třeba občas vozí lidi s nasušenými bylinami odsud až do Šumperka do výkupu. Pravda, jednou jsem si všiml, že jede v Šumperku okolo pivovaru nějaký autobus ČSAD a v zadní části má vystlano až po strop papírovými pytlemi. Ale že je to zrovna pan Greif s lidmi z Malé Moravy, tak to mě nenapadlo. V té době lidé na Malé Moravě hodně sbírali na jaře a v létě léčivé byliny, doma je pak sušili a skaldovali je v papírových pytlích. Jak je měli dost nasušeno, tak je odváželi do výkupny léčivých bylin Zbraslav Praha – pobočky Šumperk. Ta byla v té době v pivovaru v Šumperku.

Zde za své byliny dostali okamžitě zasloužené peníze. Údajně si lidé takto jednorázově přišli i na tři tisíce, což byly v té době opravdu velké peníze. Pro podnik „Léčivé rostliny“ to byl vynikající obchod také. Musíte si uvědomit, že lidé zde měli platy tak do tisíce korun měsíčně (mysleno ženy – místní muži se o sběr bylin spíše nezajímali a zásadně se jim nezabývali, byla to práce žen a dětí). Taková „jednorázovka“ dvakrát za rok pro ně byla velmi dobrá odměna za jejich úsilí při sběru a sušení léčivek doma.

Také mi vyprávěl, o čem si obyčejní lidé při jízdě v autobusu povídají. Zvláštní skupinou byly vždycky spolky, nebo společnosti karetní, které se vytvářely naprosto přesně, naprosto stejně a naprosto spolehlivě. Tyto skupiny sedávaly zásadně na tzv. „čtyřce“.

To musím více vysvětlit. Tento název dostala sedadla ještě v dobách, kdy autobusy měly takzvané čtyřsedadlo nad zadní nápravou. Sice to bylo trochu nepohodlné, sedělo se zády ke směru jízdy, ale bylo to vynikající pro naše karetní společnosti. Dokonce to bylo tak závazné, že i když jim tam někdo nevědomky přisedl, tak byl hned vykázan a musel si sednout jinam, nebo musel stát. Tyto společnosti se obyčejně skládaly ze čtyř stálých hráčů, ale často měly ještě tzv. „kybice“, kteří jako obvykle nikdy nehráli, ale kecali do hry jako zjednaní, nebo namazaní. A to zde ani nepiši o nešvaru, jako je

čumění do karet, třeba hned dvěma hráčům současně, hádek u karet a podobně.

Obyčejně se u těchto hráčů bavilo skoro půl autobusu. Ale lidé cestou v autobuse také pospávali, jednak únavou a nedospáním z domova, a při cestě zpět zase únavou a nedospáním z práce nebo z cesty samotné. Pan Greif znal skoro všechny lidi osobně, věděl kde kdo bydlí a tak automaticky zastavil tam, kde měl dotyčný vystupovat, i když třeba za jízdy usnul. Nechal jej vzbudit a vystrčit ven, aby šel k domovu, nebo do práce, podle toho, jak bylo potřeba. Stejně jednal s dětmi. Skoro všechny znal křestním jménem a věděl, či kdo je a z které chalupy.

Jízdné nebylo nikdy drahé, navíc fungoval v té době ještě slevový systém týdních a měsíčních jízdenek. To samé u dětí. Navíc pan Greif byl ještě takové dobráčisko, že třeba když někdo potřeboval něco poslat někomu někde po obci, tak to vzal a podle domluvy předal, nebo jen tak podal přes plot. Uvedu příklad. Někdo potřeboval poslat z Malé Moravy něco v tašce známému do Vojtíškova. Prostě to dal panu Greifovi, nebo jinému místnímu řidiči, a bylo. Nikdy se nestalo v té době, že by nevyhověl. Nebo zase když byl někdo „společensky unavený“, tak jej do autobusu nevzal s tím, ať se raději projde na čerstvém vzduchu a

trochu vyvětrá hlavu, než přijde domů. Což všichni cestující v autobuse chápali a s panem Greifem vřele souhlasili. No nevím, jestli i dnes je taková vzájemná vstřícnost mezi lidmi a řidiči místních autobusů. Věřím, že ano.

Jako dodatek ještě uvádím, že bývaly doby, kdy bylo v autobusech naprosto narváno cestujícími a byla nutnost navýšit kapacitu přepravy osob. Tehdy to ČSAD vyřešilo posilovými autobusovými spoji, nebo pouze připojením autobusových vleček. Autobusová vlečka byl vlastně takový malý autobus, také měl čtyřku, ale zde již s řidičem autobusu musela jezdit i autobusová průvodčí. Ta vždy vyřešila lístky v autobusu a pak se přemístila do vlečky. Zde měla spojení s řidičem autobusu tlačítkovým zvonečkem. Dnes je to úsměvné, ale v té době se nám to zdálo docela normální a navíc to bylo naprosto spolehlivé. Později již jezdily i kloubové autobusy, ale ty do Malé Moravy nezajížděly nikdy.

Příjemné jsem si tehdy u toho povídání s panem Greifem odpočinul. A protože byl už čas odjezdu, pan Greif mě vzal s sebou a zavezl mne do Podlesí. Já odtud pokračoval dále pěšky na Severomoravskou chatu a on opět na svůj okruh do Skleného a dále, s lidmi na odpolední směnu do práce...

Ludvík Vrána

Adventní trhy v Hanušovicích

Místní akční skupina Horní Pomoraví ve spolupráci s Městem Hanušovice uspořádali v pátek 14. prosince vánoční trhy spojené s tradičním zpíváním s názvem „Adventní čas v Hanušovicích“.

Tato akce se konala již druhým rokem a letos nás opět přijeli podpořit řemeslníci a prodejci z širokého okolí. Návštěvníci mohli nakupovat pečivo, delikatesy ve skle, zabíjačkové speciality, drátěné výrobky a svíčky, zákusky ze Starého Města a spoustu dalších výrobků a pochutin. Většina těchto výrobců jsou zároveň držitelé certifikátu „Jeseníky originální produkt“, který jsme v rámci této akce nově certifikovaným výrobcům slavnostně předali společně s paní starostkou města Hanušovice paní Ivanou Vokurkovou.

Zpestřením celého dne byla také účast uměleckého kováře pana Jakuba Kubíčka, který po celý den předváděl návštěvníkům akce svou každodenní práci, někteří se dokonce odvážili a ukovali si malou podkovu pro štěstí. V odpoledních hodinách také probíhaly v rámci této akce řemeslné dílničky s názvem „Vánoční snění“, kde si mohly děti

vyrobiť vánoční přáníčka a různé vánoční motivy z vizovického těsta. Na akci se přijeli podívat i obyvatelé z širšího okolí Hanušovic, a tak jsme zaznamenali hojnou účast z Vojtíškova i Malé Moravy. Věřím, že se tak trochu inspirovali a třeba se v příštím roce podobná akce uskuteční i na Malé Moravě.

O vánoční atmosféru se postaral živý Betlém, děti z MŠ a ZŠ Hanušovice se svým vystoupením, divadelní kroužek z Hanušovic a Starého Města pod vedením Bary Hubíkové a také koledy v kytarovém podání Jana Doška a Hanky Vaškovičové.

Adventní trhy proběhly za podpory Olomouckého kraje ve spolupráci Místní akční skupiny Horní Pomoraví, o. p. s., Města Hanušovice, Hanušovické obchodní, s. r. o., ZŠ a MŠ Hanušovice. Na přípravě zázemí se dále podíleli: Lubomír Olbrich, Pivovar Holba, a. s., KROVSTAV, s. r. o.

Za spolupráci všem moc děkujeme.

Andrea Merčáková
MAS Horní Pomoraví

Ze vzpomínek na Malou Moravu - III

Jdeme-li silnicí směrem do obce, hned kousek za domem čp. 170, dnes Baroňovo, je odbočka k domům, které stály na pravé straně proti toku potoka. Využívali ji hojně místní obyvatelé, aby si zkrátili cestu domů. Bylo to sice prudké stoupání, ale dá se říci, že bezpečné. Druhou zkratku měli hned u prvního mostu vpravo. Ale začneme u té první.

Překonali-li toto stoupání a vystoupili na náhorní rovinu, spatřili první domy. Vpravo u vysokých lip stával dům, jehož číslo neznám. Stál hned vedle cesty, která vedla směrem k pile. Na půli se dělila s odbočkou ke spodní hospodě. Dům měl v čelním štítě, který směřoval k cestě, z malých kachlíků udělána jako ozdoba malá kachlová kamna. V okolí domu se povalovalo větší množství kachel. Zda to bylo kamnářství, nevím, zatím zjišťuji. Dnes po domě nezbylo nic, byl zplanýrován.

Další dům vlevo je dnes čp. 4, v němž bydlely tyto rodiny. Po roce 1945, a to od 1. 3. 1946 do roku 1955 rodina manželů Josefa a Marie Hanákových. Poté rodina Jaroslava Suchánka, kdy dům již byl majetkem ČSSS, poté rodina Chvátalova. Dnešní majitele neznám. Statek to byl opravdu rozsáhlý. Patřila k němu i výměna, ve které bydlela babička Hanáková. U stavení stály dvě velké stodoly ve tvaru písmene L, mezi nimiž a zadní štítovou stěnou obytného domu byl vjezd do dvora. Z čelní štítové stěny, směřující k severozápadu, byla zahrada, již dominovaly dva stříbrné smrky, pod nimiž pan Hanák choval dvě lišky, které jsme jako děti obdivovali. Byl též myslivec. Zajímavostí v domě byla kuchyň, v níž byly některé skříňky zapuštěny do zdi a jejich dekor skleněných výplní dvírek. Zajímavostí jsou výpisy parcel. Dle Státního úřadu statistického Praha - správní okres Šumperk - soudní okres Staré Město, obec Malá Morava, ze soupisu pro rok 1947 je za rok 1946 uvedeno, že k usedlosti patřilo celkem 36 ha 97 arů. Do května 1946 se zmenšila o 60 arů na 36,37. Přídělci - rodina Hanáková dostala přidělem 15,41 ha. Před domem stálo menší kamenné stavení - krytý přítok vody s korytem na vodu. V něm se chladilo mléko a chlad dokázal uchovat i čerstvost zeleniny a potravin. Ledničky a mrazáky v té době nebyly. Z čp. 4 je ještě jeden dochovaný zápis. V něm MNV Malá Morava dne 4. 7. 1946 v seznamu osob určených k odsunu na den 7. 7. 1946 v počtu 50 osob oznamuje panu Katzerovi Arnoštovi z čp. 4, že budou z tohoto domu odsunuty 2 osoby. Na zápisu předávacího protokolu z 18. 1. 1955 je uvedeno, že nájemce odezdává usedlosti čp. 4, 2 a 17, což je špatně čitelné, může být i 13 nebo 12. Nutno zjistit. Hanákoví měli dvě děti - syna Antonína a dceru Marii.

Dál u cesty vpravo stojí usedlost čp. 6, kterou jako přídělci vlastnili manželé Josef a Kateřina Šopíkovi. Toto hospodářské stavení bylo ve tvaru písmene L. Budova, jejíž čelní štítová stěna směřovala k jihozápadu, byla rozdělena chodbou, která rozdělovala dům na obytnou část a chlévy pro koně a krávy. Přílehlá část, tvořící L, byla zapuštěna spolu se zadní štítovou stěnou do země a v její části bylo oddělení pro prasata a sklad řepy. Chlévy byly na tehdejší dobu moderní, byly opatřeny hnojnou drážkou, po které se hnůj vyvážel na hnojiště a z drážky se vyklápel. Ve dvore stála velká dvoupatrová stodola. U

domu byla též zahrádka a pod cestou směrem k potoku i menší sad. Výměra pozemků v roce 1946 činila 17 ha 90 arů. V roce 1947 snížena o 4 ha 30 ba 13 ha 60 arů. Šopíkovi měli 9 dětí. Kluci byli propagátoři sportu, učili nás bruslit, hrát fotbal, šachy a jiné hry. Pan Šopík byl v roce 1947 zvolen jako první předseda MNV Malá Morava. Tuto funkci vykonával do roku 1950. Byl propagátorem JZD, ale to se na Malé Moravě neuskutečnilo.

Vedlejší dům vpravo u cesty, která se svažuje k silnici, je dům čp. 75. Byla to výměna k domu čp. 6. Původní majitel těchto domů byl Ferdinand Weigl. Poté co Šopíkovi začali hospodařit na čp. 6, přestěhoval se na výměnek. Po válce následně po něm na čp. 75 bydleli též Jindrovi. Manželka pana Jindry byla dcerou Šopíků. Pan Jindra dělal listonoše. Později se přestěhovali na čp. 8. Nynější majitelé čp. 75 jsou Sedlačikovi.

Čp. 8 stojící před mostem na hlavní silnici bylo původně sirkařství, které provozovala rodina pana Krompa Františka a jeho ženy Karoliny. Do roku 1946 bydlel na usedlosti Klimeš Josef, dle výpisů z roku 1947. Poté usedlost převzali manželé Josef a Věra Šimkovi k 15. 3. 1946. Výměra půdy k domu vedená jsou 2 ha. Živnost byla zrušena. Po Šimkových se v domě vystřídaly rodiny Jindrova, Mahelova, poté byl prodán k rekreačním účelům.

Vrátíme se zpět k čp. 75 a pokračujeme po cestě vedoucí přes les směr kulturní dům. Vpravo u cesty stojí dům Markovských. Domek byl dlouhá léta neobydlen, až došla akce nábory nových pracovníků do zemědělství, a tak byl v této akci opraven. Následně došla na Státní statek pracovat rodina Markovských. Pan Markovský jako kočí. Měli 6 dětí. Z toho Pepík dělal traktoristu, Zdena v živočišné. Anežka, Marie, Mirek a Helena byli další z dětí. Jako kluk jsem s nimi chodil.

Hned vedle stála usedlost čp. 7, kterou v roce 1946, 3. dubna, převzali manželé František a Božena Klofáčovi. Výměra půdy k usedlosti v roce 1946 činila 19 ha 74 arů a v roce 1947 se zmenšila o 4 ha 21 arů na 15 ha 53 arů. Dům má čelní štítovou stranu směrem k západu, rozdělen chodbou na obytnou a hospodářskou část, zadním štítem k východu. K usedlosti patřila velká stodola, dnes už není. Další malou stodůlku měli u polní cesty, po které jezdili na pole ve směru na Valberice. Každý statek měl totiž svou cestu od usedlosti na pole, kterou si každý udržoval.

Kousek dál stál statek, usedlost čp. 9. Z německých obyvatel je uveden ve zprávě LESŮ ČESKÉ REPUBLIKY polesí Velká Morava jako trvale pracující dělník při zpracování kalamitního dříví Freidl Herman nar. 17. 3. 1931 bytem Malá Morava čp. 9. Usedlost převzali manželé Jan a Anna Juračkovi, a to 21. 5. 1946. Byli to rodiče paní Moravské. Usedlost sestávala z hospodářské budovy a stodoly, do níž se na patro vjíždělo mostem přímo z pole. Cesta k dnešnímu kulturnímu domu vedla právě pod tímto mostem. Po podjetí mostu se vlevo odbočilo do dvora k domu, který se dal objet. Dům měl štít k jihu. Před ním byla zahrádka. Do domu se vcházelo po zápraží ze západní strany. Juračkům se říkalo „na skále“. Pana Juračku pamatuji jako veselého člověka. Nás děti naučil jednu říkanku, kterou si pamatuji i s dialektem, kterým zněla. Byl

Slovák. „Žala baba rež, našla v riti veš. Jak ju cvičí, tak ju cvičí. Čo tu robíš v mojej riti, sakramentská veš?“ Ženské nás za to káraly, ale nám se to líbilo. Inu děti. Hned nad statkem, kousek od mostu, byl rezervoár na vodu zásobující usedlost.

A cesta pokračuje lesem, kde asi 25 metrů předtím, než z něj vyjdeme, je po levé straně směrem k silnici ve svahu vybudován rezervoár na vodu, který zásoboval vodou Rudyovi a Salcerovou. Vyjdeme-li z něj, vpravo se nachází usedlost čp. 10. Tuto převzali do správy jako přídělci 2. 5. 1946 manželé Rudolf a Anna Kročilovi. Pan Kročil byl veden jako legionář. K domu patřilo 14 ha 32 arů pozemků. Hospodářství sestávalo z budovy, čelní štít obrácen k západu. Rozdělen tradičně na obytnou a hospodářskou část. K tomu patřila velká stodola a výměnek, sloužící později jako přípravná krmiv a ustájení drobného zvířectva. Před domem byla zahrádka, vyjímajíc se tím, že na plotě byly napichány skleněné baňky různých barev. Paní Kročilová byla velmi nábožensky založená. Úprava oltáře v kostele byla její práce. Kročilovi měli děti Jožku, Rudu a Marii, dnes Noskovou. Jožka byl po roce 1949, kdy zemřel můj otec, veden jako můj poručík. Bydlel tehdy na čp. 17, jako náš soused. Taková to byla doba.

Pod cestou směrem k hlavní silnici stál domek čp. 66, který měl původního majitele Hofmana Ferdinanda. Po něm v domku bydlel Kulkus Josef. Byl to domek malý. Dnes jsou to jen sotva znatelné rozvaliny. Vpravo od domu čp. 10 na kopci stála stodola patřící k čp. 18. Dnes na jejím místě stojí hezká chata. Po pravé straně podél cesty je vyšší kamenná podezdívka, na níž byla zahrada patřící k čp. 18. Na jejím konci stával včelín. Dům čp. 18 je jednopatrová budova, štíty směřující hospodářskou částí k severu a obytnou k jihu. Na čp. 18 byl v roce 1946 veden jako přídělec Šopík Ludvík a výměra půdy činila 3 ha 60 arů. V roce 1947 k usedlosti přibýlo 54 arů. Výměra tím vzrostla na 4 ha 14 arů. Na této usedlosti poté hospodařila paní Marková, později Mazáčová. Hospodářství vedla dobře, dodávky plnila. Měla syny Josefa, který dělal v Ostravě jako horník, Ládu a Elišku, dnes paní Adámkovou. V domě u ní jeden čas bydlela paní Klárka Mahelová. Jako svobodná dělala ve školce vychovatelku. Jako klukovi mi četla pohádky. Dodnes na to vzpomínám, jsem jí za to vděčný, i ona má zásluhu na mojí lásce ke knihám. Později v domě bydlela rodina Rudolfa Kročila. U domu v ohybu cesty ke stodole byl velký sud, do něhož prýštila voda tekoucí ze stráně pod lesem.

Závěrem tohoto putování jen dodatek. Na soupisu ploch osevů a kultur z roku 1947 jsem na čísle 129, přílehlající k budově č. 1, objevil v archivu jako přídělce pana Frišhansse Václava a stav půdy činil 6 ha 35 arů. Pan Frišhans byl muzikant a dělal u statků jako traktorista. Zahynul u Vlaského, kdy spadl s traktorem a vlečkou do řeky Moravy. V místech, kde silnice od Vojtíškova těsně sousedí s Moravou a začíná stoupání k mostu ve Vlaském.

Léta utíkají, pamětníků ubývá a i paměť někdy nevydává vše. Díky za informace a záznamy pamětníků a archivů.

František Miko

Možnosti přivýdělku na venkově

Po hektických svátcích a studeném lednu tu jsou dlouhé večery, máme tedy spoustu času na vzdělávání. Naše včeličky spinkají, tak si několikrát do týdne uděláme procházku a zkontrolujeme česno, jestli není ucpané sněhem. Chvilí posloucháme, jestli se z úlu neozývají nějaké zvuky. Může do něj vniknout třeba nějaký hlodavec a udělat tam velkou škodu.

Studujeme na internetu ceny pomůcek, které budeme potřebovat na jaře. Bude to především 22 rámečků a 2 kg voskových mezistěn. Po uzávěrce poslední Devítky nám přišly dotace na zazimování včelstva. Naše včelstvo je vedené u Českého včelařského svazu, proto jsme tam museli zaplatit členský příspěvek. Máme výhodu, nemusíme platit příspěvek v plné výši, je to jen minimální příspěvek za naše včelstvo, které není napsáno na organizaci, ale na včelaře.

Toto je první důvod, proč se věnovat a zaměřit na jeden obor. V dnešní době i vzdělání něco stojí a svět se rychle vyvíjí. Aby

se naše investice vrátila, musíme jít s dobou. I vzdělávání musíme započítat do našich nákladů, protože i to něco stojí. V minulém článku jsme psali, že jsme koupili odbornou knihu o včelách za 204 Kč. Pro jedno včelstvo je to výrazný náklad, proto musí být velmi dobrý rok. Kdyby jsme měli 10 včelstev, tak na jedno včelstvo by to vyšlo na 20,40 Kč. Což se zdá být docela přijatelný náklad na jedno včelstvo. Možná si teď někdo řekne, že taková kniha není jen na jeden rok. To není, ale doba jde velmi kupředu a co je dnes nové, může být zítra staré.

S naším projektem chceme pokračovat minimálně dvě sezóny. Úl máme pronajatý na jednu sezónu, na příští si musíme pořídit úl jiný. Položili jsme si otázku, jestli si jej pronajmeme nebo si pořídíme nový? Rozhodli jsme pro druhou variantu. V dnešní době není problém si koupit nový úl a máme i hodně možností koupě, například Budečský úl, Tachovský úl, Šumavský úl, Eurodant, Dadant-Blatt a mnoho další. My jsme

se rozhodli pro sestavu, která je vhodná pro naše klimatické podmínky. Navštívili jsme místní včelaře, každý nám přispěl svým nápadem, jak ulehčit provoz úlu. Proto chceme, aby se úl zhotovil v naší obci. A protože bude trochu jiný, bude se nová úlová sestava jmenovat DADANT- SNĚŽNÍK. Chceme, aby měly včely co nejlepší podmínky. Když si zákazníci přijdou kupovat med, aby věděli, že si kupují to nejlepší.

Zůstatek k 30. 11. 2012	560 Kč
Dotace	133 Kč
Členský příspěvek	-25 Kč
Zůstatek k 31. 12. 2012	668 Kč

Připravil
Petr Mahel

Potraviny, které vás v zimě zahřejí

Zimní období je definitivně zde a my se choulíme do tlustých svetřů. Co takhle se ale zahřát správně vybraným jídlem?

Naši předkové, ale i tradiční čínská medicína, hovoří o ochlazujících (jinových) a zahřívacích (jangových) potravinách. Jestliže jste zimomřivý člověk, měli byste se obzvláště v zimě soustředit na potraviny, které vám dodají teplo. A jaké to tedy jsou?

Zázvor

Zázvor můžete použít k okoření, nebo z něj lze připravit čaj. Po zázvoru vám bude hned tepleji!

Červené víno

Vsadte na červené víno, protože na rozdíl od bílého, vás zahřeje. Po červeném vínu často reflexivně sáhneme právě v podzimním a zimním období, aniž bychom si zahřívací účinky zcela uvědomovali.

Černý čaj

Černý čaj se řadí k potravinám jangovým, tudíž by měl taktéž zahřívát. Oproti tomu se vyhněte čaji zelenému, protože ten ochlazuje (i když se popíjí horký).

Česnek, cibule, pórek, křen, chřest, pažitka

I když má většina druhů zeleniny chladičivý účinek, všechny výše jmenované druhy vaše tělo zahřejí.

Polévka

Ne nadarmo se říká „dej si horkou polévku, zahřeje tě“. V ideálním případě by to měl být masový vývar s vařenou zeleninou, luštěninami a zázvorem.

Pohanka, jáhly a sladká rýže

Nedokáží sice tak moc zahřát, jsou spíše neutrální povahy, ale pro mírné zahřátí postačí.

Veje

Neodmyslitelnou součástí zimního jídelníčku by měla být vejce. Zahřívacím efektem disponuje i kozi a ovčí mléko.

Maso

Maso, a to konkrétně skopové, jehněčí, kuřecí, hovězí, játra, ledvinky, garnát a úhoř, mají výrazný zahřívací účinek. Naši předkové dobře věděli, proč právě v zimním období jíst mnohem více masa než kdykoliv jindy.

Další ingredience pro zahřátí: vlašské ořechy, slunečnicová semena, mák, suše-

ná jablka, sušené švestky, sušené hrušky, plisňový sýr, máslo, broskve, třešně, maliny, datle, skořice, badyán, bazalka, hřebíček, kari, muškátový oříšek, kmín, pepř, chilli, vinný ocet, hořčice, švestkové a rýžové víno.

Připravila
Kamila Tóthová

ROCK (VÁNEK)

R. Trávníčková

Uteču ti živote.

Mé bosé nohy se budou dotýkat
chladného kamene

a objímat každou jeho ostrou
hranu.

Chladí kámen, chladí vítr

a má noční košilka vlaje.

Zapomenu na nebe a tise a lehce
sklouznu z kraje.

Vánoční zpívání na Vysoké

Tak to ještě kaple Franze Schuberta na Vysoké nezažila. Děti ze Základní školy Bohdíkovo přilákaly 22. 12. 2012 přes sto posluchačů na vánoční koncert.

Dvacet tři dětských hlásek, pod vedením učitelky Petry Strakové a Venduly Johnové, předvedly, co se za dobu školní docházky naučily. Zazněly jak koledy, hry na flétny, trumpetu, tak krásné národní písně. Je vidět, že když je zájem pedagogů i žáků, co se dá při troše pile naučit.

Závěrem zazněla Ave Maria od skladatele Franze Schuberta, jehož otec a děd žili na Vysoké. Byl to úžasný zážitek.

Děkujeme učitelkám a vedení školy za pěkný koncert a věříme, že si děti z bohdíkovské školy vystoupení v kapli na Vysoké rády zopakují.

Za pořadatele
Mgr. Jaromír Straka
Foto Kamila Tóthová

O Helence s knoflíky a vodníku Kaprouchovi

V Křivé Vodě bydlela hodná teta Veronika. Neměla děti ani manžela. Bydlela sama v malém domku a starala se o skromné hospodářství. Od rána do večera měla plné ruce práce. Naučila se také něco, co ostatní ženy ani dívky v okolí neuměly. Veronika po večerech vyšivala nitěné knoflíky. Potřebovala k tomu lněnou přízi, ostrou jehličku a kroužky nařezané z beraního rohu. Všichni měli její knoflíky rádi, protože dlouho a spolehlivě zapínaly kabátky i bílé plátěné košile.

Teta Veronika už nebyla mladá. Žáda se jí ohnula pod tíhou let, prsty na rukou se již tak snadno neohýbaly a oči přestávaly sloužit. Proto zvala k sobě mladá děvčata, aby je naučila této potřebné ženské zručnosti.

Nejšikovnější ze všech byla Helenka ze mlýna. Brzy se naučila vybírat stejně velké kroužky a navíjela na ně pečlivě tenkou přízi a snadno vytvářela pomocí jehličky stejné příčky na knoflíkách, tak jak je vidíme na loukotových kolech. Helenka ukládala vyšité knoflíky do dřevěné krabičky a když byla plná, nosila je na trh do Podlesí a prodávala je tam.

V rybníce na řece Moravě, tam, kde přitéká Vysoký potok, bydlel vodník Kaprouch. Helenka se mu tuze líbila. Sedával na břehu, zašival si šosy u kabátu, ze kterých stále kapala voda. Zapomínal na kapříky, líný i štiky, nezajímal ho běličky ani rybi potěr. Rybník zarůstal rákosím a jinými vodními rostlinami. Jen myšlenka na Helenku zaměstnávala jeho mysl. Přemýšlel, jak by ji získal a oženil se s ní.

Jednou, když šla Helenka zase prodávat svoje nitěné knoflíky, nastražil Kaprouch pentličky, aby se do nich Helenka chytla. Visely všude na

keřích a na nízkých větvičkách javorů a jasanů kolem cesty. Dívka se podívala této nezvyklé parádě, ale nevěřila jí. Na každé pentličce udělala malý souček a očko, potom je navázala na sebe, až se vytvořil dlouhý provázek. Vázala je opatrně, aby stále zůstávaly na větvičkách a tak unikla jejich mámení. Když skončila, táhl se dlouhý provázek od rybníka až do Podlesí na náves, kde se konal trh.

Kaprouch se zaradoval, když uviděl, že na jeho pentličky přece jen Helenka sahal. Chytil začátek vytvořeného provázku a spěchal, aby skončil u jeho konce. Provázek natácel na silný klacek, až se vytvořilo velké vřeten, které bylo stále těžší a těžší. To Kaprouchovi nevadilo ani jeho tíhu necítil. Myšlenka na Helenku jej nutila spěchat do prudkého kopce. Motal a motal, až skončil s navíjením svázaných pentliček a octl se na návsi v Podlesí. Když jej lidé uviděli, strhla se veliká mela. Všichni chasníci z Podlesí a Křivé Vody si uřízli vrbové proutky a milého Kaproucha šlehali po zádech, až utekl zpět do svého rybníka. Víckrát již Helenku nehledal, bál se, že by zase dostal výprask.

Dodnes stojí u rybníka celý ztuhlý a bojí se ohlédnout a podívat se, jestli neuvidí mládence z Podlesí a Křivé Vody. Hlídá jen svoje hospodářství. Od té doby je voda v rybníce čistá, ryby dobře nakrmené a žabky na jaře vesele kuňkají v rákosí na okraji rybníka.

Milena Brňáková

Na začátku loňského prosince proběhla v Kulturním domě v Hanušovicích přednáška na téma „Včelí produkty“, která byla doplněna ochutnávkou několika druhů medu. Také včelaři z naší obce zde mohli okusit, jak chutná med řepkový, slunečnicový, horský a mnoho jiných.

Foto Petr Mahel

O Babušínovi a krásné Elišce

Už je to hodně dávno. Ve Skleném bydlela Eliška. Byla to pracovitá dívka. Práce jí šla vždy od ruky a čím více se jí dílo dařilo, tím víc si při práci zpívala.

Protože byla šikovná, naučila se také péci chléb. Vzala žitný kvásek, pomlela pšeničné zrna na mouku, přidala sůl, kmín a vodu.

Všechno nasypala do velké, oválné díže ze dřeva a při chůzi kolem ní, míchala těsto dlouhou kopistí. Až bylo těsto vláčné a na povrchu hedvábné a nelepilo se na kopist, rozdělila je na menší kusy, ze kterých vytvořila bochníky a nechala je kynout v ošátkách. Pec už měla dávno rozpálenou, vymetla z ní popel a nakynuté bochníky nasázala dřevěnou lopatou do horké pece. Vůně z pečeného chleba se linula po celém Skleném a dále vzhůru do kopců až na horský hřbet Babušín.

Vládl zde spravedlivý pán lesa Babušín. Všichni obyvatelé jeho panství, skřítkové, trpaslíci, hejkalové, víly, divoženky, bludičky i skřítkci Babušníci byli rádi, že mají tak moudrého vladaře. Na své panování však byl sám. Jeho říši chyběla něžná ruka pánovy manželky. Věděl, že si musí najít nevěstu.

Žádná se mu nelíbila. Víly byly roztančené, stále rozvěšovaly závoje na keřích, bludičky bloudily v močálech a jen se staraly o lucerničky, které špatně svítily, hejkalové byly nepořádné, rozcuchané a ukřičené, trpaslíci byly stydlivé a schovávaly se v borůvkách.

Když tak přemýšlel o budoucí nevěstě, ucítil vůni pečeného chleba. Hlava se mu zatočila a stesk mu sevřel srdce. Nikde už neměl stání. Chtěl vědět, kdo peče takový chléb, že jeho vůně stoupá až vysoko do hor. Poslal skřítky, kteří mají na botách ostrou špičku a malou ostruhu, aby zjistili, kdo umí udělat takové kouzlo, které omámí i obyvatele lesa.

Skřítkci přinesli zprávu o krásné a pracovité Elišce. Babušín už věděl, kdo bude paní lesa i jeho srdce. Vystrojil sprežení jelenů, kočár dal nazdobit vlajícími fáboři a jel do Skleného pro Elišku. Když dívka uviděla slavnostní kočár a v něm vznešeného nápadníka, ráda svolila a přijala jeho nabídnutou ruku. Odstěhovala se na Babušín. I když byla velkou paní, zůstala stejně pracovitá a všichni lesní obyvatelé ji měli rádi. A chléb, ten jim chutnal stejně, jako dříve sousedům ve Skleném.

Milena Brňáková

Zpívání ve Vysokém Potoku

Nastal Štědrý večer a v kapličky Pany Marie Růžencové se rozsvítily svíčky.

Venku je chladná noc plná hvězd. Před

devátou večerní se scházejí první návštěvníci na zpívání koled. Dorazila i Míša Málková s rodinou, aby nám zahrála na elektronické varhany a hlavně si s námi zazpívala vánoční koledy. Atmosféra byla kouzelná a sešlo se nás téměř třicítka. Skoro tři čtvrti hodiny nám Míša hrála, nádherně zpívala a všichni s ní.

Kapličku jsme vyzdobili s našima v neděli 23. 12. vánočními stromky, svíčkami a ubrousky. Těšíme se na příští rok na další zpívání vánočních koled a více šťastných úsměvů. Díky vám rodičové, sousedé, pane starosto, rodino Málkova a hlavně tobě Míšo, bylo to krásné.

Markéta Mahelová

O chování a poruchách chování psů

Milí čtenáři, byla jsem požádána jedním z redaktorů vaší Devítky, abych vám řekla něco o chování různých druhů zvířat. Bohužel toto téma je tak obsáhlé, že se nedá napsat do jednoho článku. Kdybych měla popisovat chování u různých zvířat, ať už jen u těch, které jsou našemu srdci nejbližší jako je pes, kočka, morče, králík, kůň či ptáci, bylo by to na hodně obsáhlou knihu.

Behaviorální medicína psů a koček je samostatná veterinární disciplína. Toto už značí, že je to velmi obsáhlé téma, které má své veterinární specialisty určené na diagnostiku a terapii různých poruch chování vašich domácích miláčků. Behaviorální

medicína se zabývá jak už jsem řekla výše, poruchami chování u psů a koček. Poruchou chování u psů a koček je například nežádoucí agresivita vůči majiteli, vokalizace (vítání či štěkání) v nepřítomnosti pána doma a spousta dalších.

V tomto krátkém článku bych chtěla alespoň malinko naznačit něco o chování psů. Kočky bychom nechaly do příští Devítky.

Pes je jedním z nejoblíbenějších domácích mazlíčků. Již od štěněčího věku se rozvíjí jeho osobnost, která je ovlivněna řadou věcí. Samozřejmě genetický základ zde hraje také svou roli, ale mnohem větší vliv má na povahu a chování zvířátka okolní prostředí.

Pes je smečkové zvíře a ve smečce musí být nastolena hierarchie. Zde vždy každý pes má své postavení, ten nejdominantnější je vůdcem a ostatní se musí podřídít.

Poruchy chování u psů vznikají velmi často z nevhodného přístupu jeho majitele k pejskovi. Často si lidé pořídí pejska a potom na něj nemají dostatek času a tím dochází k nedostatečné výchově. To se často projevuje počůraváním nebo kálením v bytě, horší ovladatelností na procházkách až nemožností pustit psa z vodítka pro jeho stálé utíkání a nereagování na odvolání.

Dalším častým zapříčiněním poruch chování je předchozí negativní zkušenost projevující se strachem v různých životních situacích, agresivita vůči dětem z důvodu strachu, že jim dítě ublíží, strach ze střelby či silvestrů, hrůza, když má zůstat doma sám, protože byl několik dní někde přivázan sám či pobíhal v lese ztracen. V neposlední řadě je špatné chování podporováno nevědomostí majitele, který ho za nežádoucí chování pochvaluje a utvrďuje.

Abychom se všem těmto věcem vyvarovali, je důležité hned od prvních okamžiků, kdy máme pejska, jasně stanovit hranice a říci nejen jemu, ale i sobě, co už pejskek nesmí.

Za nežádoucí chování může být považováno i to, kdy pejskek při vítání svého pána na něj začne skákat. Většina majitelů ho v tomto jednání podpoří tím, že ho pochvaluje, protože vítá pánečka doma, ale pejskek to chápe jinak. A když je špinavý a majitel ho začne okřikovat, že tohle nesmí pes neví co udělal špatně. V tu chvíli přichází otázka jak odnaučit vašeho miláčka jeho vítacího rituálu.

lu? Musíte mu jasně říci, že tohle se nedělá. Příště až přijдете domů, musíte ho okamžitě zaměstnat nějakým jiným povelům (např.: sedni, lehn) nebo mu dát pamlssek či hned ho vzít ven, prostě nesmí na vás vyskočit. Nesmí ho napadnout ani ta myšlenka. A pokud k tomu už dojde, nechvalte ho. Lehce ho odstrčte a dejte mu povel, aby začal myslet na něco jiného. Pokud budete důslední a budete to hlídat, za týden či 14 dní už vás bude vítat ze země a nebude na vás skákat.

Zlovyků je spousta a téměř na vše se dá najít nějaké řešení, ale hlavně musíte být důslední.

Probrali jsme jedno z mnoha druhů nežádoucích chování a naznačili jak se zachovat, pokud si nevíte se svým pejskem rady a zlobí vás něco na něm, nestyďte se a zajděte s ním ke svému veterináři a proberte to s ním, třeba se najde řešení a vám i vašemu miláčkovu to zlepší vaše soužití.

S přáním hodně zdraví v novém roce se loučí

MVDr. Kateřina Divišová
veterinární lékařka, Hanušovice

Snežnické maso na cibuli

Ingredience: 600 g předního hovězího masa (nejlépe z krku), 500 g cibule, olej, sůl.

Postup přípravy: Maso nakrájíme na větší kostky. Cibuli nakrájíme na hrubé kostičky, necháme zesklouhat na oleji, přidáme maso a prudce orestujeme. Až maso změní barvu a pustí šťávu, osolíme, podlijeme trochou vody a za občasného míchání a podlévání vodou dusíme do měkka. Až je maso měkké, vydušíme šťávu na tuk. Podáváme například se zadělávanou kapustou, se špenátem, s vařenými bramborami atd.

Babušovské maso na houbách

Ingredience: 4 plátky hovězího zadního, 250 g čerstvých nebo mražených hub, 1 velká cibule, 250 ml kysané smetany, sůl, pepř, sladká paprika, sádlo, vývar, trošku hladké mouky.

Postup přípravy: Plátky masa po obvodu nařízneme, naklepeme, osolíme, opepříme, poprášíme moukou a prudce opečeme na tuku. Maso vyjmeme, do výpeku přidáme nakrájenou cibuli, osmahneme do růžova, zaprášíme paprikou, přilijeme trochu vývaru a povaříme. Pak přidáme zpět opečené plátky masa a za občasného podlévání vývarem dusíme. Až je maso téměř měkké, přidáme na plátky nakrájené houby, podle chuti opepříme a osolíme, a dusíme do měkka. Nakonec zalijeme zakysanou smetanou, ve které jsme rozmíchali lžičku mouky, a ještě několik minut povaříme.

Olšovské plátky

Ingredience: hovězí plátky, cibule, brambory, sůl, pepř, olej, vývar.

Postup přípravy: Cibuli nakrájíme nadrobno a v pekáči na oleji ji osmahneme do růžova. Hovězí plátky naklepeme, osolíme a opepříme a zprudka na oleji osmahneme z obou stran, pak podlijeme 3 dcl vývaru. Brambory oloupeme, nakrájíme na slabé plátky a přidáme k masu do pekáče, osolíme a opepříme a přikryté pečeme v troubě podle kvality masa 1-1,5 hodiny. Během pečení hlídáme, aby se nepřipeklo, ale nemícháme, jen občas zatřepeme pekáčem a lehce podle potřeby dolijeme vývarem.

Alena Turoňová

Pro příznivce ledního bruslení je před obecním úřadem ve Vysokém Potoku připravena udržovaná ledová plocha. Zabrulst si můžete přijít zdarma každý den i ve večerních hodinách, protože areál je osvětlený.

Muzikanti vyhráli CURLING ve Vysoké

V sobotu 2. února 2013 se uskutečnil ve Vysoké u Malé Moravy 4. ročník turnaje Curling cup Vysoká. Do horské osady přijelo změřit své síly patnáct dvoučlenných družstev. Při prezentaci obdržela každá dvojice dvě piva Holba zdarma. Ředitel turnaje Libor z hor rozdělil dvojice do třech pětičlenných skupin. Hrál se pouze na jeden END. Ze skupin postoupili nejlepší tři dvojice a nejlepší dvojice ze čtvrtého místa. Znovu se rozlosovali do dvou pětičlenných skupin, ze kterých první čtyři postoupili do čtvrtfinále, kde se už hrálo o všechno.

O deváté místo si to rozdali pátí ve skupinách Goblíci a domácí dvojice U rybníka. Přesnější ruku měli Goblíci a skončili na devátém místě. Ze čtvrtfinále nepostoupili překvapivě Arnošti, kteří patřili mezi spoufavitější turnaje. V semifinále se utkali Fukušima Rapotín - Lišáci Brno a Tademuti Vysoké Mýto - Muzikanti Vysoká. Do finále si cestu proklestili Fukušima a Muzikanti.

Po krátké úpravě ledu nastal boj o pohár. O třetí místo si to rozdali Tademuti s Lišákama. Nováčky z Vysokého Mýta nestačili na ostrý dvojici Lišáků, kteří na curlingových turnajích ve Vysoké skončili už po třetí na třetím místě!

Ve velkém finále se rozhodlo, že pohár pro vítěze zůstane ve Vysoké u Malé Moravy. Domácí curleři zvítězili nad kombinovanou dvojicí z Velkých Losin a Rapotína - Fukušima celkově 5:3.

První tři dvojice si odnesly domů poháry a dárkové koše, dvojice na čtvrtém až šestém místě kartóny s vánočním speciálem pivovaru Holba Hanušovice a družstva na sedmém až desátém místě převzala z rukou pořadatelů Curling cupu Vysoká Libora z hor a Nicolý Lužické láhev vína a plechovkové pivo Holba. Všichni hráči i diváci si odnesli domů krásné zážitky z pěkné soboty na horách a někteří i pěkného draka.

Za ceny do turnaje děkujeme všem sponzorům – Obec Malá Morava, Darek – Daniel Přikryl, Stamat – Antonín Maks, ZAPA beton, Sportcom – Radek Svedek, pivovar Holba Hanušovice. Za přípravu kluziště Ludkovi a Zuzce Svobodovým, šachistům Velkých Losin a poděkování patří Láďovi

Lužíkovi za uvaření výborné zelňáčky, Daně Bínové za luxusní bouřku a perfektní obsluhu za barem spolu s Vladimírou Lužikovou.

Další akce ve Vysoké se plánuje na tuto sobotu 9. 2., bude to výšlap na běžkách z Vysoké na horskou chatu Slaměnka a zpět. V sobotu 16. února, podle počasí a stavu kluziště, plánujeme odpolední turnaj v curlingu nebo alternativně v petangue (to v zimě snad nikdo ještě nehrál). Zpravodaj-

ství z naší osady můžete sledovat na našich webových stránkách vumm.cz

Celkové pořadí CURLING CUP VYSOKÁ:

1. Muzikanti Vysoká, 2. Fukušima,
3. Lišáci Brno, 4. Tademuti Vysoké Mýto,
5. Arnošti, 6. Luděk a Michal Vysoká,
7. Marmuti Šumperk, 8. Pařezovi 2. Rapotín, 9. Goblíci, 10. U rybníka Vysoká.

Libor Lužík

Poslední únorovou sobotu, dne 23. 2. 2013 od 17 hodin
se uskuteční v Rybářské baště ve Vysokém Potoku
druhý ročník soutěže o nejlepší buchtu

MALOMORAVSKA BUCHTA.

Tento rok je podmínkou,
že buchtu musí být kynutého těsta.

Nejlepší bude odměněn!

Káva a čaj zdarma.